# Pedagogisch beleidsplan
# 0 – 4 jaar

de Rode Schouw

DAT PAST BIJ JOU!

## Inhoudsopgave


ALGEMENE INLEIDING ..... 3
1. Veiligheid en welbevinden (emotionele veiligheid) ..... 4
1.1 Vaste groep ..... 4
1.2 Complimentjes geven ..... 5
1.4 Dagindeling ..... 6
1.5 Voedingsbeleid ..... 8
1.6 Babyvoeding ..... 9
1.7 Dagritme kaarten: ..... 9
1.8 Slapen ..... 10
1.9 Hygiëne ..... 10
2. Samenwerken met ouders ..... 12
2.1 Mentorschap ..... 12
2.2 Wennen, begroeten en afscheid nemen ..... 12
2.3 Brengen en halen ..... 14
2.4 Bijzondere gebeurtenissen ..... 14
2.5 Opmerkingen / Klachten ..... 14
3. Ontwikkelingsgericht werken/ VE (voorschoolse educatie) ..... 14
3.1 Ontwikkelingsstimulering ..... 14
3.2 Indeling en inrichting ..... 17
3.3 Zindelijkheidstraining ..... 17
3.4 Extra uitdaging 3+ ..... 18
4. Persoonlijke competenties ..... 18
4.1 Cognitieve competenties ..... 19
4.3 Morele competenties (waarden en normen) ..... 21
4.4 Motorische en zintuiglijke competenties ..... 22
4.5 Communicatieve competenties ..... 23
4.7 Begeleiding en Zorg/ doelgroepkinderen VE ..... 24
5 Extra activiteiten ..... 25
6 Extra dagdelen/ ruilen van dagdelen ..... 25
7 Doorgaande lijn naar basisonderwijs ..... 25
8 Het verlaten van de eigen stamgroep ..... 25
8.1 Vaste stamgroep ..... 25
8.2 Incidenteel gecombineerde groep ..... 25
8.3 Incidenteel gecombineerde locaties ..... 26
8.4 Borging emotionele veiligheid bij gecombineerde opvangdagen ..... 26
9 Vier ogen principe ..... 26
10 Inzet personeel en (het afwijken van) de BKR-regeling: ..... 27
10.1 Roostertijden ..... 27
10.2 Groepsgrootte ..... 27
10.3 Afwijken van de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) ..... 27
10.4 Extra dagdelen ..... 27
10.5 Vervanging ..... 27
10.6 Achterwachtregeling ..... 27
11 Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid ..... 28
12.1 EHBO ..... 28
12.2 Taalniveau 3F ..... 28
13 Inzet overige volwassen ..... 28
Beroepskrachten in opleiding ..... 28
14 Vrijwilligers ..... 28

# ALGEMENE INLEIDING

Dit pedagogisch plan is geschreven vanuit de visie van Kindcentrum de Rode Schouw en is van toepassing voor de leeftijdsgroepen 0 – 4 jaar op deze locatie.

Het pedagogisch beleidsplan is samengesteld aan de hand van de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK)

Voor de pedagogische professionals (verder ook welk PP of PP's genoemd) is het pedagogisch plan omgezet in werkinstructies. (K.H. 9.5.26)

Het is een hele stap als ouders om je kind(eren) te brengen naar een kinderdagverblijf en of peuteropvang. De verzorging en opvoeding van je kind(eren) zal je gaan delen met de pedagogische professionals. Dit zijn in eerste instantie vreemden waar je een vertrouwensband mee gaat opbouwen.

Eén van onze belangrijkste uitgangspunten is dat het 'vreemde' zo snel mogelijk verdwijnt. Dit zodat kinderen zich veilig en vertrouwd gaan voelen. Dit zorgt ervoor dat zij op meerdere ontwikkelingsgebieden zullen groeien. Hierdoor zullen de ouders ook ervaren dat de opvang een prettige plek is en zij met een goed gevoel naar hun werk kunnen gaan.

Als organisatie vinden wij het belangrijk dat ouders weten hoe een dag eruitziet; hoe we dingen aanpakken en waarom, kortom vanuit welke pedagogische visie we werken. Dit doen wij onder andere middels dit pedagogisch plan. Dit dient tevens als basis om van gedachten te wisselen over de opvoeding van kinderen in een groep.

Het pedagogisch beleid is tot stand gekomen door:

- Het Pedagogisch kader van 0 tot 4 , is opgesteld vanuit de opvatting dat de kinder- en peuteropvang vaker als pedagogische voorziening wordt gezien;
- De beleidsregels zijn gesteld in de Wet Kinderopvang en de wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK);
- In samenspraak met de pedagogische professionals;
- In overleg met de oudercommissie;
- Vier pedagogische doelen: emotionele veiligheid, persoonlijke- en sociale competentie en normen en waarden van Riksen-Walraven hierin verwerkt.

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven voor de leeftijdsgroep van 0 tot 2 jaar.
Voor de kinderen die naar de peuteropvang gaan (2 tot 4 jaar) en de kinderen die naar de buitenschoolse opvang gaan (4 – 12 jaar) , zijn er andere beleidsplannen die aansluiten op deze leeftijden.

# 1. Veiligheid en welbevinden (emotionele veiligheid)

Veiligheid en welbevinden is voor Abbo Kindcentra en de pedagogische professionals het belangrijkste uitgangspunt. Een kind moet zich in zijn of haar omgeving veilig voelen, vertrouwen hebben in de mensen waarmee het omgaat en het gevoel hebben dat het kan zijn zoals zij of hij is. En dat dit onvoorwaardelijk geaccepteerd wordt. Een kind dat zich niet geborgen voelt, kan zich niet vrijuit ontwikkelen, niet onbevangen in de wereld staan en is geremd in het contact leggen. En kan zich hierdoor ongelukkig voelen.
Pas vanuit een geborgen en veilige omgeving, dit is wanneer het kind de zekerheid heeft dat de pedagogische professionals er voor hem of haar zijn wanneer het kind daar behoefte aan heeft, kan het kind zich verder ontwikkelen en nieuwe stappen zetten. De omgeving verkennen en sociale contacten maken.
Kinderen veiligheid en geborgenheid bieden in een kinderdagverblijf en peuteropvang gaat bij Abbo Kindcentra voor een groot deel “vanzelf”. De pedagogische professionals zijn er voor de kinderen, staan open voor de kinderen, benaderen hen op eigen niveau en scheppen een gezellige, open sfeer waarin de behoeftes van ieder kind voldaan wordt.

### 1.1 Vaste groep

Bij Abbo Kindcentra wordt ervoor gezorgd dat de kinderen in een “vaste” basisgroep geplaatst worden met daarbij een vast team van pedagogische professionals. Tevens wordt erop gelet dat er maximaal twee vaste gezichten voor 0-jarigen zijn en vanaf 2 jaar maximaal drie vaste gezichten.
Het werken met baby’s vraagt bovendien om een specifieke expertise. Onze pedagogische professionals volgen hiervoor een aanvullend scholingstraject. (babyspecialist)

Een vaste pedagogische professional in een vaste stamgroep geeft continuïteit, zo kan er een relatie ontstaan tussen de medewerker en het kind. De pedagogische professional is de spil tussen het kind, zijn omgeving (de ruimte), andere kinderen en de ouders. De pedagogische professional zorgt ervoor dat het kind zich kan hechten, plezier kan maken, rust, ritme en regelmaat heeft. Alle invloeden van buitenaf worden door de pedagogische professional gefilterd, het kind is daarin afhankelijk van haar/hem.

Wanneer de vaste pedagogische professionals (2 of 3) het kind leren kennen, krijgen zij inzicht in de behoeften van het kind en zullen zij het kind kunnen aanvoelen (sensitief) en adequaat reageren op zijn/haar behoeften (responsief).

Tijdens verlof, vakanties of ziekte (bij eventueel samengevoegde groepen) kan er een minder bekende gediplomeerde pedagogische professional ingeroosterd worden. Dit kan een pedagogische professional van een andere groep of locatie zijn.
Hierbij geldt dat

- Er standaard wel maar maximaal 2 of 3 vaste pedagogische professionals aan een kind zijn toegewezen.
- Er geen andere “vast gezicht” (pedagogische professional) van het kind beschikbaar is.
- De afwezigheid van het “vaste gezicht” niet langer dan 4 aaneengesloten weken zal zijn. Wanneer dit wel het geval is (bijvoorbeeld bij langdurig ziek of zwangerschapsverlof) dan zal er een vaste invalkracht worden ingepland. Deze zal ook de mentortaken overnemen van de afwezige collega. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld via de ouderapp.

Hiermee borgen we de emotionele veiligheid en stabiliteit. Tevens zijn alle bijzondere kindkenmerken vastgelegd in Konnect, zodat de invalkracht dit altijd terug kan lezen.

In de omgang met jonge kinderen is lichamelijk contact een vast onderdeel. Bij de baby's gaat dit vanzelf: bij het verschonen en bij het geven van voeding (de baby's worden altijd op schoot gehouden als ze de fles krijgen) heb je al lichamelijk contact.

Vaak vragen kinderen er zelf om na het drinken of eten, terwijl we nog even aan tafel zitten, of ze op schoot mogen komen zitten bij een pedagogische professional.
De behoefte aan lichamelijk contact verschilt per kind, en natuurlijk wordt dit ook gerespecteerd.

Kinderen die huilen, of niet lekker in hun vel zitten, worden niet aan hun lot overgelaten. Het kind krijgt aandacht, de manier waarop is afhankelijk van de behoeftes, de leeftijd en de aard van het kind.
Jonge kinderen worden meegenomen op de arm, bij baby's wordt er gezocht naar een manier waarop het kind kalmeert en rustig wordt. Voorbeelden hiervan zijn: een baby die krampjes heeft en onrustig is wordt z'n buikje gemasseerd, als het huilen niet stopt, mag de baby in de draagzak.
Met de oudste kinderen van de groep(1,5 – 4 jaar) wordt er gepraat over wat er aan de hand is. De kinderen worden serieus genomen: als een kind huilt wordt het niet afgedaan met 'er is niets aan de hand'.
Duidelijkheid en eerlijkheid biedt de kinderen houvast. Kinderen krijgen hierdoor vertrouwen in de mensen om zich heen wanneer ze merken dat beloften en afspraken die gemaakt zijn ook nagekomen worden.

Een kind dat ergens bang voor is, wordt hierin begeleid. Wanneer er bijvoorbeeld een gat geboord wordt in de muur, neemt een van de pedagogische professionals het angstige kind op de arm. Met een groter kind gaat de medewerker samen kijken naar de werkzaamheden en of bespreken wat er gebeurd. Het blijft natuurlijk spannend, dat kabaal, maar met een vertrouwde pedagogische professional erbij, is het minder spannend en eng.

Bij Abbo Kindcentra, vinden wij het belangrijk dat de kinderen leren om hun eigen grenzen aan te geven en respecteren deze grenzen ook. Wanneer kinderen niet op schoot willen, niet willen kroelen of geen kusjes willen geven, hoeft dit niet. Wanneer andere kinderen, ondanks het feit dat het niet prettig gevonden wordt, aanhalig worden, komt de pedagogische professional ‘te hulp'. Eerst stimuleren we het betreffende kind om zelf tegen z'n belager aan te geven dat hij of zij het niet prettig vindt. Wanneer dit niet het gewenste effect heeft, spreekt de pedagogische professional zelf het kind aan.

Een vertrouwde en veilige omgeving is ook een omgeving waar uitbundig plezier gemaakt wordt. Waar gekliederd wordt met verf of waar de kinderen achter de bellen uit de bellenblaas kunnen rennen.

### 1.2 Complimentjes geven

Wanneer een kind zijn of haar best doet op een knutselwerkje, wordt dat altijd mooi gevonden door de pedagogische professional. Als kinderen onderling gaan vergelijken, wordt dit gecorrigeerd: iedereen mag het op zijn of haar eigen manier uitvoeren. Wanneer een kind een geringschattende opmerking maakt: “ik heb niet binnen de lijntjes gekleurd”, wordt er door de pedagogische professionals nadruk gelegd het plezier in het werk. Het gaat niet om het resultaat.
Er kan dan worden gekeken naar wat er wel goed ging (de kleuren zijn mooi uitgezocht, of wat heeft het gezicht een mooie kleur)
Wanneer de medewerkers merken dat een kind 'onder het niveau' werkt, wordt het resultaat niet uitbundig geprezen. Dit om te voorkomen dat de complimenten als standaardopmerkingen worden gezien die geen waarde hebben.

Kinderen krijgen regelmatig complimentjes wanneer ze iets goed doen of iets doen wat ze eigenlijk niet durven. Ieder kind is 'al groot', is knap wanneer het iets nieuws kan.
Kinderen krijgen dagelijks spelletjes en puzzels aangeboden die bij hun ontwikkeling passen. Het zelfvertrouwen van het kind wordt niet bevorderd wanneer het een puzzel alleen kan maken met hulp van andere kinderen of volwassenen. We geven liever een iets makkelijkere puzzel, die het kind (voor het grootste gedeelte) wél zelf kan maken.

Samen met de samenwerkende school wordt er op sommige locaties gewerkt met leer en veerkracht, een positieve kinderpsychologie waarbij gestuurd wordt op het welbevinden en de positieve houding en aanspreekcultuur.

### 1.3 Basiscommunicatie

Er zijn 5 aspecten binnen de communicatie die van belang zijn om kinderen te laten blijken dat ze welkom zijn en als persoon gewaardeerd worden en dat ze kunnen rekenen op de pedagogisch professionals.

<u>Sensitieve responsiviteit</u>
Onze pedagogische professionals hebben individuele aandacht voor alle kinderen. Ze luisteren naar de kinderen en gaan met hen in gesprek, laten merken aan het kind merken dat ze het kind gezien hebben en waarderen en houden rekening met het kind en helpen daar waar nodig.

Respect voor de autonomie van het kind
De pedagogische professionals geven kinderen de gelegenheid om zelf oplossingen te vinden en keuzes te maken. Een kind is vanaf de geboorte in staat om te communiceren en gericht op contacten en relaties. Zo is het belangrijk dat de pedagogische professionals veel ruimte geven voor autonomie aan het kind en de initiatieven volgen van het kind, gericht op de mogelijkheden passend bij de leeftijd/ontwikkeling van het kind. Zo willen dreumesen juist al veel zelf doen, maar zijn tegelijkertijd nog sterk emotioneel afhankelijk van de pedagogische professionals. Peuters zijn meer onafhankelijk in relatie tot pedagogische professionals, maar soms hebben zij nog wel hulp nodig bij het leren samenspelen met andere kinderen.

Praten, uitleggen en luisteren
Jonge kinderen beschikken over een rijk scala aan non-verbale middelen. Zij communiceren met gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluid. Toch is de taal* vanaf het allereerste begin een belangrijk communicatiemiddel. Kinderen begrijpen meer dan zij zelf kunnen zeggen. Door communicatie met taal leren kinderen de wereld beter begrijpen. De pedagogische professionals verwoorden dan ook aan een kind wat er gebeurt of wat ze gaan doen en zorgen dat kinderen de gelegenheid krijgen om te reageren. De pedagogische professionals halen kinderen niet uit hun spel of breken een andere activiteit af zonder dit aan te kondigen, uit te leggen en het kind de ruimte te geven zich hierop in te stellen.
Bijvoorbeeld: de medewerkers zullen eerst benoemen dat ze de neus afpoetsen, voordat ze de handeling uitvoeren. Of vertellen aan het kind dat ze een schone luier aan gaan doen en halen dan pas het kind uit de stoel.

Structuur en rituelen
De pedagogische professionals geven sturing en stellen grenzen. Ze geven positieve gedragsaanwijzingen en zorgen door rituelen en goed voorbeeldgedrag dat kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten. Kinderen kunnen nog niet klokkijken en het dagritme/ structuur biedt ze de kans vooruit te kijken. Daarnaast helpen de rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen de pedagogische professionals bij het stimuleren van verbondenheid en een ‘wij-gevoel’ in de groep.

## 1.4 Dagindeling

Op alle groepen wordt met een vaste dagindeling gewerkt: niet in de zin dat alle dagen op elkaar lijken, maar wel dat de 'grote lijnen' vaststaan. Voor de kinderen betekent dit dat er duidelijke gewoonten zijn, vaste herkenningspunten. De vaste punten in de dag maken voor kinderen de wereld voorspelbaar. Een abstracte dagindeling is op deze manier heel concreet te maken: als 's ochtends alle kinderen er zijn gaan we drinken, na het eten komt papa of mama je ophalen of na het plassen gaan we buiten spelen.
Vanuit dat oogpunt bespreken de pedagogisch professionals iedere dag met de kinderen even kort welke dag het is, wat voor weer het is en welke activiteit er gaat gebeuren. Dit wordt visueel gemaakt middels het dagen-liedje, de dagkalender en de dagritme kaarten vanuit de VVE-methode Piramide.

Werken met een vaste dagindeling wil niet zeggen dat elke dag op de andere lijkt: door middel van de activiteiten, en door de soms verschillende invulling van deze momenten, wordt aan de kinderen variatie geboden; dit terwijl de regelmaat gehandhaafd blijft.

De dagindeling ziet eruit als volgt:

| | |
|---|---|
| 07.30 - 09.00 uur.: | De kinderen worden gebracht. De laatste ouders nemen afscheid om 9.00 uur. De kinderen gaan meteen spelen. De kinderen zijn vrij in de keuze van hun spel. Sommigen nemen een puzzeltje of een spelletje, anderen gaan bouwen, of in de poppenhoek aan de gang. Beginnen met vrij spelen is een bewuste keuze: de kinderen kunnen zich even ontladen, en natuurlijk weer even 'thuiskomen' bij Kindcentra Abbo kinderopvang. |
| 08.30 uur: | De peuteropvang-kinderen worden gebracht en mogen vrijspelen. |
| 09.00 - 09.15 uur | Samen opruimen. Ieder kind helpt, naargelang z'n mogelijkheden, hieraan mee. Hier wordt het opruimlied bij gezongen (evt. met ondersteuning van de CD, IPAD). |
| 09.15 - 09.30 uur: | Kring activiteit – VE Piramide activiteit. |

| | |
|---|---|
| 09.30 - 10.00 uur: | Eet- en drinkmoment*<br>Voor het drinken wordt het namenlied en het dagenlied gezongen. Tijdens het drinken worden de kinderen bij het gesprek betrokken; soms vertelt een kind wat het beleefd heeft (daarom vinden we het ook belangrijk dat de ouders in de digitale schriftjes schrijven: de Pedagogisch professionals kunnen het verhaal dan ook plaatsen of uitlokken). Hierna wordt er nog voorgelezen, gezongen, versjes voorgedragen, etc. |
| 10.00 - 10.15 uur: | Plassen en verschonen, enkele kinderen gaan slapen. |
| 10.15 - 11.00 uur: | Vrijspelen/ buitenspelen/ een VE-activiteit.<br>Deze VE-activiteiten kunnen heel divers zijn: in het kader van het thema waaraan gewerkt wordt vinden er VE- activiteiten plaats, bv.: een creatieve activiteit, gymmen, een spelletje, etc. |
| 11.00 - 11.30 uur: | Samen opruimen met het opruimlied. Na het opruimen gaan alle kinderen naar een rustige hoek in de ruimte, bv. de poppenhoek, waar een verhaal wordt verteld, of een spelletje wordt gedaan. Ondertussen wordt door de andere pedagogisch professional de tafel gedekt. |
| 11.30 uur: | De peuteropvang-kinderen worden opgehaald. |
| 11.30 - 12.00 uur: | Broodmaaltijd*. De kinderen zitten nooit langer dan een half uur aan tafel; dit is voor hen echt het uiterste om stil te zitten. We eten bij het kinderdagverblijf vroeg: de kinderen die 's ochtends bij de Rode Schouw hebben gespeeld zijn vaak moe. Hier krijgen ze toch meer indrukken te verwerken en zijn eerder aan rust toe dan thuis. De lunch is een belangrijk moment in het dagprogramma en wordt ook als VE-activiteit vormgegeven. (Bekers tellen, kleuren benoemen, is iets op of leeg, zet het voor of achter je bord etc.)<br>Vroeg eten is ook om organisatorische redenen belangrijk: ieder kind moet gevoed en verschoond zijn voor het weer opgehaald wordt om 12.30 uur. |
| 12.00 - 12.30 uur: | Plassen/ verschonen van de kinderen. Sommige kinderen gaan naar bed; de anderen gaan vrijspelen. |
| 12.30 - 13.00 uur: | Halen van de ochtendkinderen. |
| 13.00 - 13.30 uur: | Brengen van de middagkinderen. |
| 13.30 - 14.30 uur: | Er komen kinderen uit bed, plassen/verschonen/aankleden en gaan vrij spelen tot het drinken. De middagkinderen die nog naar bed moeten, gaan na het drinken slapen. |
| ± 14.00 uur: | Eet- en drinkmoment*. Voor het drinken wordt er (wanneer er andere kinderen zijn dan in de ochtend) het namenlied en het dagenlied gezongen. Tijdens het drinken worden de kinderen bij het gesprek betrokken; soms vertelt een kind wat het beleefd heeft (daarom vinden we het ook belangrijk dat de ouders in de digitale schriftjes schrijven: de Pedagogisch professionals kunnen het verhaal dan ook plaatsen of uitlokken). Hierna wordt er nog voorgelezen, gezongen, versjes voorgedragen, etc. |
| 14.30 - 16.00 uur: | Vrijspelen/ buitenspelen/ een VE-activiteit.<br>Deze VE-activiteiten kunnen heel divers zijn: in het kader van het thema waaraan gewerkt wordt vinden er VE- activiteiten plaats, bv.: een creatieve activiteit, gymmen, een spelletje, etc.<br>Tussendoor komen er kinderen uit bed. |

15.45 - 16.15 uur: Eet- en drinkmoment*

16.30 – 18.15 uur: Vrijspelen/ halen van de kinderen. Er wordt er tussen 17.00 en 17.45 uur nog een soepstengel o.i.d. gegeten.

* Tijdens de eet- en drinkmomenten wordt afwisselend aangeboden;
  - Drinken en een cracker of rijstwafel
  - Drinken met een volkorenbiscuitje.
  - Drinken met fruit of stukjes groente, zodat de kinderen een niet te lange tijd moeten overbruggen voor ze thuis weer wat te eten krijgen.

Voor de baby's geldt deze dagindeling niet: zij volgen zoveel mogelijk het ritme zoals ze dat thuis gewend zijn. Voor de dreumesen en de peuters geldt dat ze mogen slapen naar behoefte. (Zie: Slapen)

Wij hebben vaste regels bij het eten en drinken. Dat betekent dat:
- er vaste eetmomenten zijn, waarbij we rustig aan tafel of in de kring eten. Onze Pedagogisch professionals eten samen met de kinderen, begeleiden ze bij de maaltijd, hebben een voorbeeldfunctie en eten dezelfde producten.
- er voor het eten /drinken eerst een liedje gezongen wordt: op die manier is duidelijk voor de kinderen dat er gewacht wordt tot iedereen drinken /eten heeft. We wensen elkaar smakelijk eten /drinken en beginnen tegelijk.
- de peuters zelf de boter op hun brood smeren, want zij zijn al groot.
- de boterhammen in stukjes worden gesneden en met een vorkje worden gegeten. (Een broodkapje/korstje mogen de kinderen met de handen eten). Bij uitzondering wordt er ook eens uit het vuistje gegeten, bijvoorbeeld wanneer er in de zomer buiten op een kleed gepicknickt wordt.
- de kinderen aan tafel blijven zitten tot iedereen klaar is.
- wij voor baby's een eigen voedingsschema volgen, dat we met de ouders/verzorgers afstemmen. We stemmen ook het geven van de eerste hapjes vast voedsel af.

### 1.5 Voedingsbeleid

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van je kind. Daarom volgt kindcentrum de Rode Schouw de adviezen voor de kinderopvang van het Voedingscentrum. Dat betekent onder andere dat de PP's:

- vooral basisproducten uit de Schijf van Vijf aanbieden.
- de hoeveelheid zout, suiker en verzadigd vet die kinderen binnenkrijgen beperken, en zorgen dat ze voldoende vezels binnenkrijgen.
- feestjes gezond vieren. Daarom vragen we aan ouders om traktaties klein en niet te calorierijk te maken. Niet-eetbare traktaties zijn een leuk alternatief.
  Op iedere locatie is er een gezonde-traktatie-map, waaruit ouders ideeën kunnen halen voor gezonde traktaties. PP's bieden deze map in de praktijk aan. Ouders kiezen zelf wat ze doen met de traktatie.
- bij het drinken de kinderen de keuze geven uit sterk verdunde diksap, vruchtenmix, thee of water.
- bij de broodmaaltijd de kinderen de keuze geven uit: halfvolle melk/karnemelk/sojamelk, water of thee.
- bij de broodmaaltijd de kinderen bruinbrood geven.
- de eerste boterham beleggen met hartig beleg, dit kan zijn:
  (Halal) kipfilet, 30+ (smeer)kaas, roomkaas, vegetarische smeerworst, zuivelspread aangevuld met tomaat, komkommer of augurken.
  De volgende boterham(men) mag het kind ook zoet beleg, te weten vruchten/fruitspread, appelstroop en pindakaas kiezen.
- behalve wanneer anders afgesproken wordt met de ouders, de kinderen net zoveel laten eten als ze zelf willen.
- wanneer de kinderen goed een boterham gegeten hebben, mogen zij daarna nog kiezen voor een rijstwafel of een cracker.
- als koekjes volkorenbiscuit, maria-biscuitjes of digestive koekjes aanbieden.
- als tussendoortje (eind vd dag) er nog soepstengel of kroepoek kan worden aangeboden.

- bij het fruit eten meestal 2 á 3 verschillende soorten fruit aanbieden. Per kind wordt er minstens een half stuk fruit aangeboden.
- bij warm weer regelmatig extra water (of een waterijsje) aanbieden.
- bij sommige thema's ook af en toe het eten betrekken en af en toe tosti's of pannenkoeken maken.
- avond eten kunnen geven tussen 16.30 en 17.00 uur. Ouders zorgen zelf dat ze voor de betreffende dag avond eten voor hun kind meebrengen.

Indien kinderen vanuit een levensovertuiging bepaalde producten niet mogen hebben, worden deze uiteraard niet aangeboden.
Wanneer kinderen i.v.m. gezondheidsproblemen andere producten zouden moeten krijgen dan wij in ons assortiment hebben dan dienen ouders deze zelf mee te brengen.

### 1.6 Babyvoeding

Voor de baby's geldt dat ze de voedingen krijgen zoals ze thuis gewend zijn: op dezelfde tijden, met dezelfde speen, zelfde merk voeding (Hero Baby 1 of 2 en Nutrilon 1 of 2). Wanneer een kind andere voeding nodig heeft, dan wij standaard in ons assortiment hebben, dan kunnen ouders dat van thuis meebrengen. Dit gaat altijd in overleg. Vanaf 1 jaar zijn, krijgen de kinderen bij ons gewone melk. Indien aangemaakte flesvoeding door de ouders wordt meegebracht, dan dient deze gekoeld vervoerd te worden en mag deze niet langer dan een half uur buiten de koelkast zijn. Wanneer de baby voor het eerst een fruithapje krijgt volgen wij de adviezen die de ouders krijgen van het consultatiebureau. Wanneer de baby gewend is aan fruit eten laten we het fruit steeds wat grover van structuur. Daarna geven we stukjes zacht fruit, tot de baby uiteindelijk mee-eet met de grote kinderen.
Ook wanneer baby's beginnen met brood eten volgen wij hierin de adviezen van het consultatiebureau. Het groentehapje eten baby's in principe thuis.
In de praktijk schakelen baby's vanaf 11 á 12 maanden veelal vanzelf over op het peuter tijdschema en gaan ze mee-eten met de andere kinderen.
Vanaf dat moment zullen de pedagogisch professionals ook de overgang van de fles naar een tuitbeker stimuleren. Dit kan eerder wanneer een baby daaraan toe is. Wanneer dit echt goed gaat, laten we het deksel van de beker: het kind heeft dan nog een beker met twee oren. De volgende stap is dan een gewone beker.

Voor borstvoeding (moedermelk) hanteren wij andere regels. Indien moedermelk thuis wordt afgekolfd, dient de moeder tijdens het afkolven, vervoeren en opslaan van melk hygiënische maatregelen te nemen. Meer informatie hierover is te vinden in de folder (K.H.9.5.45) die u kunt vragen aan de pedagogisch professionals of in kunt zien op onze website.

### 1.7 Dagritme kaarten:

Voor ouders, pedagogisch professionals en kinderen is het fijn om te weten hoe de dagindeling er bij Kinderopvang de Rode Schouw uit ziet. Duidelijkheid biedt structuur en structuur biedt duidelijkheid.

Kinderen leren door middel van de dagritme kaarten hoe een dag bij Kinderopvang de Rode Schouw is ingedeeld. Op de dagritmekaarten laat de handpop de activiteiten zien. De handpop is elke groep te vinden en is uniek voor de groep. Hierdoor is het verloop van de dag herkenbaar en zichtbaar voor de kinderen en leeft de handpop ook in de praktijk.

De dagritmekaarten geven in grote lijnen de dag weer en zijn voornamelijk voor de peuters van belang. Soms wijkt het dagritme voor kinderen af, bijvoorbeeld wanneer kinderen eerder gaan slapen of eerder worden opgehaald. Dit is geen probleem, het gaat om de globale dagindeling.
De dagritme kaarten worden in de groepen per dagdeel opgehangen. Zo is goed te overzien voor de kinderen wat er gedurende de dag gaat gebeuren. Met de kinderen, die in de middag naar de opvang komen, bespreekt de pedagogisch professional kort na binnenkomst de dagindeling van de middag.
Zij bespreken op meerdere momenten van de dag wat er die dag al geweest is en/ of wat er die dag nog gaat komen.

## 1.8 Slapen

Voor de meeste kinderen die een groep van kindcentrum Rode Schouw bezoeken is 'het slapen' een vast onderdeel van de dag. De slaapbehoefte van kinderen kan onderling heel verschillend zijn: de slaaptijden worden dan ook bepaald in overleg met de ouders. Het komt vaak voor dat het kind thuis een ander slaappatroon ontwikkelt dan op het dagverblijf. Dit kan zijn omdat kinderen hier meer indrukken moeten verwerken, daardoor kunnen ze dus eerder moe zijn dan thuis, andersom komt het ook voor dat kinderen hier juist minder willen slapen.
Wij vinden het erg belangrijk dat een kind aan rust toekomt: goed uitgeruste kinderen spelen lekkerder, zitten goed in hun vel. En wordt er ook niet gezegd: slapen doet groeien?
De slaapbehoefte verandert naargelang een kind groter wordt: ook het afbouwen van het slapen gebeurt in overleg met de ouders. 'Oudere' kinderen slapen soms om de andere dag op de opvang, of worden bijvoorbeeld na een uurtje wakker gemaakt.
Het-naar-bed-gaan gebeurt volgens een vast patroon: de meeste kinderen gaan op een vast tijdstip naar bed. Als kinderen twee keer slapen is dit meestal ‘s ochtends en 's middags na het drinken, wanneer kinderen één keer slapen is dit na het eten.
De kinderen voordat zij gaan slapen, een schone luier aan, kinderen die al zindelijk zijn, gaan eerst even naar de wc. De kinderen kleden zichzelf uit (als ze dat al kunnen) en eventueel trekken zij (met hulp van de pedagogische professional) hun pyjama of slaapzak aan. (In de zomer kunnen de kinderen ook in een T-shirtje of hemd slapen.) De knuffel wordt opgezocht, en eventueel de speen erbij gepakt, en de kinderen vertrekken naar bed. Alle kinderen die regelmatig bij het kinderdagverblijf slapen hebben een eigen bed.

De kinderen worden uit bed gehaald wanneer ze wakker worden; alleen op 'aanvraag' van de ouders worden kinderen wakker gemaakt; of laten de pedagogische professionals de kinderen, als ze wakker zijn geworden, langer in bed liggen. Wanneer kinderen uit bed komen, nemen de kinderen zelf hun knuffel en speen mee. Zo leren de kinderen dat ze die dag niet meer op de opvang gaan slapen. Op de locaties met peuterbedden (zonder hekje) mogen de peuters zelf zachtjes uit bed komen als zij uitgerust zijn.
Bij kinderen die niet willen slapen, gaat er een pedagogische professional bij zitten, tot ze uiteindelijk toch in slaap vallen. (Dit gebeurt ook als er een paar kinderen willen gaan feesten in de slaapkamer) Ook huilende baby's worden -zo veel mogelijk- in bed getroost. Dit gebeurt dan door bijvoorbeeld zachtjes het hoofdje te strelen of door de kinderen -op de dekens- zachtjes te masseren.

Bij het intakegesprek wordt er uitgebreid stilgestaan bij de vaste slaapgewoonten: slaapt het kind op z'n zij of rug, wordt er een knuffel meegenomen, hebben de ouders voorkeur voor een dekentje of een slaapzak. Sommige baby's zijn thuis niet gewend om in bed te slapen: in het begin laten we ze bij het dagverblijf dan ook in de box/kinderwagen in slaap vallen. Is het kind eenmaal gewend om overdag te slapen, dan brengen de pedagogische professionals het kind gewoon naar bed wanneer zij merken dat het moe is, of op tijden zoals met de ouders afgesproken.
Baby’s slapen alleen op hun buik als de ouders hiervoor toestemming hebben gegeven in Konnect.
Verder vragen de pedagogische professionals altijd aan de ouders om de kinderen niet slapend te brengen. De kinderen hebben ‘de gang' naar het kindcentrum dan niet meegemaakt, en kunnen schrikken wanneer ze hier dan wakker worden. Wij hebben ook een protocol Veilig Slapen. Dit is te lezen in de ouderapp Konnect en op onze website.

## 1.9 Hygiëne

Bij onze kinderopvang vinden we het belangrijk dat de kinderen goed verzorgd zijn. Niet alleen vanuit hygiënisch oogpunt, maar ook omdat het voor de kinderen prettiger is. Voor zichzelf én voor de andere kinderen en pedagogisch professionals.

Kinderen die nog luiers dragen worden om de 2 à 3 uur verschoond: sowieso vóór en na het slapen, en verder na het drinken ('s ochtends en in de middag) en 's middags na het eten. Kinderen die makkelijk last hebben van luieruitslag, krijgen wanneer dat nodig is, nog een keer extra een schone luier. Uiteraard wordt een poepluier meteen verschoond.

Natuurlijk gelden er een aantal vaste regels zoals bijv. handen wassen na een plak- , klei- of verfwerkje, als de kinderen buiten gespeeld hebben en gaan eten of drinken.

Daarnaast volgen de pedagogisch professionals, naargelang de situatie en seizoen, ons eigen gevoel: in de zomer worden de kinderen bij felle zon ingesmeerd met een zonnebrandcrème, of zorgen de pedagogisch professionals dat kinderen met een gevoelig huidje altijd een T-shirtje aanhouden, voor de baby's letten pedagogisch professionals extra op dat ze in de schaduw blijven.
In de winter smeren de pedagogisch professionals schrale wangen even in met vaseline, en krijgen kinderen die een kapotte neus hebben van het snuiten, ook even wat zalf op hun neus.

Bij de verzorging van de kinderen worden de aanwijzingen van de ouders opgevolgd: wanneer gewenst, wordt de neus van een verkouden kind gespoeld met zout water, wordt de borst ingesmeerd met eucalyptuszalf (Luuf ), of worden speciale producten gebruikt (die ouders dan zelf meegeven). Wij vinden het prettig wanneer de kinderen bij ons kinderdagverblijf een stel verschoonkleren hebben liggen, zodat pedagogisch professionals ze kunnen verschonen wanneer ze een ongelukje hebben gehad, gespuugd hebben, of gewoon vuil geworden zijn tijdens het buitenspelen.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen bij ons de meest elementaire vormen van hygiëne leren toe te passen. Doordat kinderen zien hoe de pedagogisch professional hiermee omgaat, en doordat ze gestimuleerd worden om zelf dingen op te pakken gaat dit op een vanzelfsprekende manier, vormen ze automatisch gewoonten. Hoe we omgaan met zieke kinderen, beschrijven wij uitgebreid in ons ziektebeleid.

- handen wassen: Natuurlijk altijd wanneer een kind vieze handen heeft; als vast moment voor het eten en na het plassen.
  De kinderen mogen zoveel mogelijk zelf hun handen wassen. De oudste kinderen kunnen zelf de kraan opendraaien, de jongste kinderen krijgen hierbij hulp. Ook het afdrogen van de handen doen de kinderen zelf.
- neuzen poetsen: De pedagogisch professional let erop dat kinderen niet met een vieze neus blijven rondlopen. Zodra de kinderen wat groter worden, worden zij gestimuleerd om zelf hun neus te poetsen; de kinderen mogen dan zelf een tissue pakken en daarna weggooien.
- hoesten: De kinderen leren de hoestdiscipline zoals deze is beschreven in de GGD-wijzer.
- plassen: Als de kinderen geplast hebben, mogen ze altijd hun billen zelf afdrogen.
- eet- en drinkgerei: Ieder kind heeft per maaltijd zijn/haar eigen bord, beker en bestek. Daarna worden gezichten gepoetst waarbij ieder een eigen washand of snoetenpoetser krijgt.

Bij dit alles geldt natuurlijk dat de kinderen hulp krijgen van de pedagogisch professional wanneer het nog niet zo goed lukt. De pedagogisch professionals letten erop dat alles goed gebeurt.

# 2. Samenwerken met ouders

Het opvangen, opvoeden en verzorgen van de kinderen zien wij als een gezamenlijke taak.
Om deze taak goed uit te kunnen voeren vinden wij het dan ook van groot belang dit af te stemmen met u als ouder(s).

In het intakegesprek proberen we zoveel mogelijk informatie te krijgen over het kind zelf. Wat zijn de gewoontes van het kind op gebied van eten, slapen, spelen en knuffelen, zijn er bijzonderheden op gebied van gezondheid, verzorging enz.
Wij proberen als kinderdagverblijf zoveel mogelijk een verlengstuk te zijn van thuis; waarbij de pedagogisch professionals binnen een vaste regelmaat en gewoonten, regelmatig afwisselende zaken proberen te brengen.
Aan een goed overleg met ouders hechten we dan ook veel waarde.

Overleg met ouders vindt plaats tijdens breng- en haalmomenten, groeigesprekken (2 x per jaar) en middels Konnect (digitaal dagboek). Totdat kinderen 4 jaar zijn, worden de tijdstippen van voeding, slapen en ontlasting iedere dag digitaal bijgehouden in Konnect, daarnaast wordt er één moment van de dag beschreven, aangevuld met foto's.

Daarnaast is er voor elke locatie een oudercommissie ingesteld, waarmee de ouderinspraak is geregeld. Zie voor meer informatie hierover onze website.

## 2.1 Mentorschap

Aan ieder kind is een mentor (pedagogisch professional) toegewezen.
Ouders worden tijdens het intakegesprek op de hoogte gebracht welke beroepskracht de mentor van het kind is. Voor het kind is het zichtbaar bij welke mentor hij/zij hoort op het mentorbord (met foto's) in de groep. Tevens wordt dit vastgelegd in de ouderapp van Konnect.

Wanneer een collega langdurig afwezig is wegens ziekte of zwangerschapsverlof dan worden die kinderen tijdelijk onderverdeeld onder de andere pedagogisch professionals van de groep. Ouders worden hier ook van op de hoogte gesteld via een bericht in Konnect.

Taken mentor
De mentor doet de intake bij de start van de opvang, houdt na twee maanden een evaluatiegesprek, volgt de ontwikkeling van het kind, houdt de collega's en het directeur kinderopvang van belangrijke zaken over het kind op de hoogte, houdt twee keer per jaar een groeigesprek met ouders en is het eerste aanspreekpunt voor ouders.

## 2.2 Wennen, begroeten en afscheid nemen

Ons streven is om de kinderen die nog maar kort de opvang bezoeken, die nog aan het wennen zijn, zich zo snel mogelijk thuis/veilig te laten voelen bij het kinderdagverblijf. Een geleidelijke wenperiode is voor het kind (en de ouders) vaak het prettigste. Wij geven het kind ook echt de tijd om te wennen. Dit is terug te zin in:

- in het begin wordt het kind bijvoorbeeld bij het drinken vaker op schoot genomen (als het dat zelf wil)
- houdt het zijn of haar vertrouwde knuffel in de buurt
- worden gewoonten van thuis zoveel mogelijk aangehouden en worden 'de regels' die bij ons gebruikelijk zijn soms geleidelijk ingevoerd.

Sommige kinderen hebben in het begin bijvoorbeeld moeite om bij het drinken aan tafel te blijven zitten. Wij vinden het dan ook niet erg wanneer de kinderen snel weglopen om wat anders te gaan doen. Het kind merkt aan de andere kinderen wat de bedoeling is, en past zich vaak zelf aan. Pas wanneer het kind zich thuis voelt, wordt van het kind verwacht dat het zich aan de regels houdt.

Tijdens het eerste bezoek komen ouder(s) en kind voor een intake samen naar het kinderdagverblijf. Vaak wordt daarvoor de tijd van het drinken afgesproken: er is dan rust in de groep, de pedagogische professional heeft ook tijd om wat uitgebreider kennis te maken met ouder en kind.

De ouders kunnen dan een indruk krijgen hoe het eraan toe gaat in de groep en kunnen rustig alles in zich opnemen. Dit is tevens het moment om uitgebreider informatie uit te wisselen in een ongedwongen sfeer.

Bij het tweede bezoek komt een kindje twee uur wennen. De ouder nog even bij het kind, daarna gaat de ouder weg. Wij vinden het belangrijk dat de ouder niet stiekem weggaat, maar bewust afscheid neemt van het kind. Op deze manier wordt het vertrouwen dat het kind in de ouder heeft, niet geschaad. Het kind ervaart ook dat de ouder weer terugkomt, zoals afgesproken was.

Tijdens het derde bezoek is het laatste wenmoment. Dit is een half dagdeel, meestal een ochtend. blijft de ouder niet zo lang meer bij het kind. Er wordt weer afscheid genomen, waarbij de pedagogische professional, die tevens de mentor is van het kindje, zich over het kind ontfermt, het troost - wanneer nodig - en eventueel afleidt.
Het kind draait zoveel mogelijk het gewone programma mee, maar krijgt natuurlijk extra aandacht. Wanneer het kind weer opgehaald wordt, krijgen de ouders uitgebreid verslag. En ook in Konnect wordt er verslag gedaan.

De wenafspraken kunnen alleen plaatsvinden als het plaatsingsbewijs is ondertekend. De aanwezigheid tijdens het wennen wordt meegeteld in de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio).
Wanneer een kind vanuit een kdv/po groep gaat wennen (max 3 uur) bij een andere kdv/po groep of bij de bso, telt de aanwezigheid in de “nieuwe” groep mee in de BKR. Het kind wordt in de aanwezigheidslijst verplaatst naar de "nieuwe" groep.

Bij het wennen van de baby's gaan we ervan uit dat het ritme, de gewoonten die een kind thuis heeft, zo weinig mogelijk doorbroken worden. Het kind eet en slaapt zoveel mogelijk op dezelfde tijd en wijze als thuis. Voor de baby's geldt zeker dat de ouders de pedagogische professionals moeten leren kennen en vertrouwen, zodat ze met een gerust hart hun kindje aan onze zorg kunnen overlaten.
Er wordt een mentor aangesteld. Deze pedagogische professional is het vaste contactpersoon voor de ouders. Wel worden hier al snel andere pedagogische professionals in betrokken, zodat het kind niet afhankelijk wordt van één pedagogische professional. Dit is organisatorisch niet mogelijk. Pas wanneer het kind zich op de groep vertrouwd begint te voelen, worden ook de stagiaires hierin betrokken.
De pedagogische professional, welke die dag het vaste gezicht voor de baby’s, is; voedt het kind, verschoont het en legt het in bed.
Bij de benadering van nieuwe kinderen hebben we geen standaardprocedure; per kind wordt bekeken waar het behoefte aan heeft. Sommige kinderen willen graag extra aandacht, uitzonderlijk gebeurt het dat een kind met zijn of haar verdriet juist alleen gelaten willen worden. Het wil dan juist helemaal geen aansluiting van pedagogische professionals of andere kinderen. De pedagogische professionals laten het kind in zijn of haar waarde en gunnen het dan ook tijd om te 'ontdooien'.
Na een periode (voor ieder kind verschillend), ervaart het kind hoe het klimaat op de groep is. Dat het eigenlijk leuk is om met andere kinderen te spelen en inziet dat hij of zij ook weer opgehaald wordt. Wanneer dit besef er is, zal het kind zich vrijer voelen en contact opzoeken.

Een kind dat de wenperiode meemaakt, heeft het soms moeilijk. De pedagogische professionals begrijpen dat en laten het kind ook toe om verdriet te hebben. Een kind hoeft niet 'flink' te zijn en mag best huilen als het daar behoefte aan heeft. De pedagogische professionals troosten het kind, vertellen dat ze begrijpen dat het verdriet heeft en maken ook duidelijk dat mama of papa weer terugkomt.
Als kinderen eenmaal vertrouwd zijn met de opvang en er zich thuis voelen, stimuleren we dat de vertrouwde knuffel weggeborgen wordt. Dit omdat de knuffel kan het kind belemmeren bij het spelen.
Natuurlijk krijgt een kind dat zich niet lekker voelt of een beetje verdrietig is, de knuffel weer terug als troost.

We gaan ervan uit dat peuters binnen ongeveer twee maanden voldoende kunnen wennen en vertrouwd raken met de opvanggroep, de pedagogisch professionals en het dagritme. Tijdens het evaluatiegesprek na twee maanden bespreken we samen met ouders hoe deze periode is verlopen. Wanneer een peuter meer tijd nodig heeft, sluiten we aan bij de behoeften van het kind.

### 2.3 Brengen en halen

Om de rust in de groep zoveel mogelijk te bewaren vinden we het belangrijk dat kinderen voor zover mogelijk op vaste tijden gebracht en gehaald worden. Wanneer kinderen de ochtend komen vinden wij het prettig dat zij voor 09.00 uur gebracht worden. Dit omdat na 9.00 het dagritme gaat starten met activiteiten.

We laten ouders nooit 'stiekem' weggaan, ook niet wanneer een kind moeite heeft met afscheid nemen. Wij vinden het belangrijker dat het kind de confrontatie aangaat, het even moeilijk heeft, maar dat het nooit bang hoeft te zijn dat mama of papa er in een onbewaakt ogenblik vandoor gaat. Wanneer het kind gewend is aan de gang van zaken bij de opvang, ondervindt het ook dat het elke keer opnieuw op de afgesproken tijd opgehaald wordt. Het vertrouwen dat het kind heeft in z'n ouders wordt zo versterkt.

Op iedere locatie zijn er in overleg met de oudercommissie afspraken gemaakt over de toegang van ouders op de groep.

Op de gang hebben we een bak met overschoenen staan. Wanneer ouders deze aantrekken, zijn ze welkom om samen met hun kind die ook sloffen aantrekt of op de sokken naar binnen komt, binnen te komen in de groep.

### 2.4 Bijzondere gebeurtenissen

Wanneer kinderen in hun omgeving te maken krijgen met ziekenhuisopname, overlijden, ziekte en/ of ongevallen, kindermishandeling of seksueel misbruik, dan zullen wij daar individueel of in groepsverband, aangepast aan de leeftijd en het niveau van het kind/ de kinderen aandacht aan besteden. Dit kan zijn door kringgesprekken, boekjes, individuele gesprekjes. Ook kan er een themaweek omheen georganiseerd worden. Vooral bij de laatste twee genoemde onderwerpen zullen de Pedagogisch professionals daarvoor bij de beleidsmedewerker Pedagogiek en is samenspraak met haar eventueel daarin gespecialiseerde instanties advies vragen.

### 2.5 Opmerkingen / Klachten

Ondanks het feit dat we er naar streven de opvang zoveel mogelijk bij de wensen van ouders aan te laten sluiten, kan het gebeuren dat er tijdens de opvang van uw kind(eren) iets is voorgevallen waarover u een vraag of opmerking heeft. U kunt dit altijd bespreekbaar maken met de Pedagogisch professional van de groep waarin uw kind is geplaatst.

Op onze website kunt u ook ons klachtenreglement lezen.

# 3. Ontwikkelingsgericht werken/ VE (voorschoolse educatie)

Pedagogische Visie: *In een veilige omgeving spelenderwijs leren*

### 3.1 Ontwikkelingsstimulering

Als Abbo kindcentra, zijn wij ons bewust van het feit dat we een belangrijke rol hebben t.a.v. de ontwikkeling van de kinderen, welke u als ouder(s) aan onze zorgen toevertrouwt. De pedagogische professionals creëren volop ontwikkelingskansen voor kinderen en bieden hen uitdaging door middel van activiteiten, speelgoed en een alles op hun hoogte aan te bieden. De ruimtes zijn dusdanig ingericht en uitgerust om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren.

Kinderen zijn de hele dag bezig met elkaar en volwassenen te observeren, middels de tast en proeven objecten te ontdekken en ervaren, herhalen van handelingen. Oftewel, de hele dag ontdekken en leren zij. Kinderen zijn nieuwsgierig en leergierig. De pedagogische professionals proberen hierop deze nieuwsgierigheid een antwoord te geven, kinderen uit te dagen en de kinderen te 'leren' kijken. De pedagogische professionals proberen stil te staan bij de gewone, dagelijkse dingen en samen met de kinderen de dingen te ontdekken. En de vragen die hierbij ontstaan, samen te beantwoorden.

De pedagogische professionals willen de kinderen stimuleren om kritisch om zich heen kijken, niet zomaar iets aan te nemen, maar zelf na te gaan hoe iets in elkaar zit. En hierbij zelf antwoorden proberen te bedenken op alles wat hen bezighoudt en 'verwondert'.
Wanneer kinderen met een vraag komen, wordt hier aandacht aan besteed. Soms volgt een kleine uitleg (waarom doe je laarzen aan als het regent), maar soms kan het ook zijn dat de pedagogische professional het antwoord aan het kind schuldig blijft (hoe komt het dat we allemaal verschillend zijn?).
Pas wanneer een kind 'vraagt om te vragen' en niet meer naar het antwoord luistert, wordt er op een bepaald moment door de pedagogische professional een einde aan de vragenronde gemaakt door aan het kind uit te leggen dat je (als pedagogische professional) er niet meer op gaat reageren en waarom.

Kinderen zijn vaak vol belangstelling voor wat een volwassene aan het doen is. Vaak komt ook de vraag: mag ik je helpen? Dit kan en mag bij bepaalde werkzaamheden ook, denk aan het afwassen waarbij de oudste kinderen mogen helpen met de was opvouwen. Wel wegen de pedagogische professionals af of het wenselijk is dat een kind hen helpt. Hiermee wordt bedoeld dat niet iedere activiteit ruimte biedt om een kind mee te laten helpen. Denk aan fruit snijden. Dit mogen de kinderen niet van de Mik groep.

De pedagogische professionals stimuleren de kinderen om zelf na te denken: als kinderen een vraag stellen, wordt niet altijd automatisch een antwoord gegeven, maar kunnen de pedagogische professionals bijvoorbeeld de vraag stellen: “hoe denk jij dat wij dit kunnen oplossen?” Soms worden andere kinderen daarbij betrokken. Als het onderwerp daar aanleiding toe geeft, zoeken we boekjes erbij of verzinnen we er een activiteit over.

De pedagogische professionals laten de kinderen kennismaken met de natuur in en om het huis, met het ritme van de seizoenen mee: in de lente gaan we met de kinderen bloemetjes zaaien, helpen met planten van het perkgoed. In de zomer krijgen de plantjes regelmatig water, later op het jaar verzamelen we blaadjes om herfststukjes mee te maken. En in de winter krijgen de vogels natuurlijk regelmatig stukjes brood of wordt er een pinda-ketting geregen.

Wij vinden het bij kindcentrum Rode schouw het belangrijk dat de kinderen leren om respect te hebben voor de natuur: er mogen geen blaadjes van de planten getrokken worden, er mogen geen beestjes doodgemaakt worden. Een spin die verdwaald is wordt buitengezet, een wesp kan je beter niet slaan, maar met rust laten.

Bij kindcentrum Rode Schouw wordt er ook aandacht besteed aan feesten zoals Sinterklaas, Carnaval en Kerstmis. De pedagogische professionals vertellen de kinderen wat meer over deze feesten, over hoe het gevierd wordt overal, zonder hier heel diep op in te gaan. Als er in de groep kinderen zijn die andere feesten vieren is er de ruimte bij Abbo kindcentra om hierop in te gaan.

Bij kindcentrum Rode Schouw, streven wij ernaar om elke dag naar buiten te gaan met de kinderen op ons eigen terrein. Wanneer zich de mogelijkheid voordoet met het kindratio. En de ouders hebben via Konnect toestemming gegeven, gaan wij ook buiten ons terrein met de kinderen op pad. Denk hierbij aan een bezoek aan de hertjes of naar een speeltuin. Ook gaan de pedagogische professionals met de kinderen regelmatig naar de bibliotheek om nieuwe boekjes uit te zoeken en op te halen.
Het kinderdagverblijf is, een wereldje op zich. De pedagogische professionals proberen op deze manier dit zoveel mogelijk te doorbreken.

Het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen vormt een wezenlijk onderdeel van de opvoeding en verzorging. Het stimuleren van de ontwikkeling gebeurt binnen Abbo kindcentra op alle groepen met behulp van de VVE methode Piramide. Hiervoor is het protocol VE 0-4- jaar (K.H. 9.5.34) opgesteld.
Alle ontwikkelingsgebieden moeten gestimuleerd en geprikkeld worden. Dit om het kind te laten groeien in zijn of haar ontwikkeling. Hierbij is het belangrijk dat de omgeving van het kind (denk aan de speelleerruimte, pedagogische professionals en klimaat) voldoende uitdagingen biedt voor het kind. Sommige uitdagingen bieden zichzelf al aan in de ontwikkeling van het kind zelf. Denk aan de stappen van het omrollen, zitten, kruipen, staan en lopen. Dit zijn gigantisch stappen voor een kind en houden het kind meer dan bezig. Sommige kinderen nemen hier zelf minder initiatief in en moeten dan meer uitgedaagd worden.

Als kindcentrum Rode Schouw, betrekken wij de ouders ook bij de ontwikkelingsstimulering van hun zoon/dochter. Dit is terug te zien door onder andere een nieuwsbrief per thema aan de ouders via Konnect te versturen, hierin staan tips voor activiteiten die zij thuis kunnen doen of boekentips. Ook wordt ouders regelmatig gevraagd om mee te werken aan het samenstellen van de kijktafel. Het kan ook voorkomen dat “huiswerkopdrachten” aan ouders meegegeven om samen met hun kind te doen. Denk aan een foto te maken voor de familiemuur op de groep.

Ook voor de grotere kinderen moeten er genoeg uitdagingen blijven: er moet regelmatig wat nieuws aangeboden worden, er moeten genoeg stimulansen zijn om hun leergierigheid te bevredigen. De meeste kinderen bezoeken 4 jaar de opvang en ook de laatste maanden moet het voor hen interessant en vooral ook leuk blijven. Om deze reden worden er met de oudste peuters ook activiteiten buiten de vaste groepsruimte ondernomen. Er zijn dan meer mogelijkheden om deze kinderen moeilijkere, bij de leeftijd passende activiteiten aan te bieden. En om op deze manier het spelend leren te bevorderen en te prikkelen. Wanneer uw kind hiervoor in aanmerking komt, krijgt u dit via de mentor van uw kind te horen.

**Voorlezen**
Kinderen vinden het heerlijk om te worden voorgelezen. Of ze nu klein zijn en zelf nog niet kunnen lezen, of al wat groter zijn. Voorlezen kan de hele dag. Onderzoek wijst uit dat kinderen die van jongs af aan zijn voorgelezen betere leerprestaties hebben op school, gemotiveerd zijn om te leren lezen, taalvaardiger zijn en teksten beter begrijpen. (Interactief) Voorlezen blijkt een effectieve methode om taalachterstand te verminderen. Daarom is het belangrijk om vroeg met voorlezen te beginnen. Onderzoek heeft uitgewezen dat gemiddeld 15 minuten per dag voorlezen zinvol is en bijdraagt aan bovengenoemde effecten. Voorlezen kan overal: op de bank, op de grond, aan tafel of in de tuin.

Elke leeftijd heeft zo zijn eigen aanpak. Met je baby op schoot een boekje ontdekken is leerzaam. Het stimuleert de taal- en spraakontwikkeling van een baby en het verhoogt de concentratie. Allemaal zaken waar een baby een leven lang plezier van heeft. Baby’s kunnen meer dan je denkt. Al vanaf de eerste dag luistert een baby naar jouw stem. In het eerste jaar ontwikkelt een kind zich snel en leert het veel nieuwe dingen. Een dreumes krijgt steeds meer belangstelling voor alles wat er om hen heen gebeurt. Hun wereld wordt groter. Ook in een boek is veel te ontdekken over de wereld om je heen. Een dreumes gaat woorden gebruiken. Een dreumes kan je met één woord al veel verschillende dingen duidelijk maken. Peuters van twee en drie jaar vinden het al leuk om een kort verhaaltje te horen bij de plaatjes. Vanaf drie en vier jaar mogen de verhaaltjes al wat moeilijker zijn. Prenten blijven een belangrijke rol spelen in het boek. Eenvoudige teksten met rijm en herhaling zijn een aanrader. Ze scheppen een bepaalde verwachting en helpen te voorspellen wat er komen gaat. Het kind wordt gestimuleerd om hardop 'mee te lezen', het roept (rijm)woorden en vult zinnen aan. Bovendien wordt door voorlezen de omgeving van het kind uitgebreid: met een boek leert het kind nieuwe begrippen en het vergroot zijn denkwereld. Door verhalen voor te lezen die gaan over angstgevoelens, gevoelens van onzekerheid of jaloezie helpen de pedagogisch professionals de kinderen hun eigen gevoelens te herkennen en te verwerken.

Iedere groep heeft een voorleeshoek voor kinderen. Elke locatie heeft een pedagogisch professional die opgeleid is tot voorleescoördinator. Zij hebben samen een voorleesplan opgesteld. Daarnaast heeft de voorlees coördinator nog verschillende taken zoals activiteiten organiseren en uitwerken rondom de Nationale voorleesdagen, de Kinderboekenweek en het Voorleesontbijt, zorgen dat de leeshoek bij de tijd en aantrekkelijk blijft, contacten onderhouden met de bibliotheek, etc.

**Het belang van bewegen**
Spelen is in de eerste plaats belangrijk vanwege het plezier dat kinderen hebben, maar daarnaast ook heel belangrijk voor de lichamelijke, sociale en emotionele ontwikkeling.
Uit ervaring weten we dat er in het voorjaar en zomer vaker buiten wordt gespeeld dan in de herfst of winter. Buiten wordt vaker bewegingsspel gedaan. Binnen spelen kinderen vaker met materialen waarbij ze minder uitgedaagd worden om te bewegen. Daarom is het belangrijk dat juist in de najaar- en wintermaanden meer beweegactiviteiten buiten aangeboden worden. Wij streven er dan ook naar om dagelijks naar buiten te gaan met de kinderen om hen deze bewegingsvrijheid en ontwikkeling aan te bieden.

## 3.2 Indeling en inrichting

De VVE methode Piramide werkt met verschillende thema's. De groepsruimte is in ieder thema zodanig ingericht dat kinderen in de sfeer van het thema worden gebracht welke op dat moment aan de orde is.
De aankleding van de omgeving is zodanig dat het de kinderen stimuleert en prikkelt op onderzoek uit te gaan. Kinderen wordt op die manier de gelegenheid geboden meer diepgang te vinden binnen het thema wat aan de orde is op dat moment. Daarnaast wordt er gewerkt met diverse hoeken. Er is een huishoek, een creatieve/knutsel hoek, een hoek waar kinderen zelf ontwikkelingsspelmateriaal en puzzels kunnen pakken, er is een blokken/bouwhoek, een leeshoek. Tot slot is er een kijktafel waar we materialen vinden die betrekking hebben op het thema. Ook dit draagt ertoe bij dat kinderen in de sfeer van het thema worden gebracht. De materialen in de ruimten zijn geschikt voor verschillende leeftijdsgroepen. De Pedagogisch professionals letten erop dat materiaal veilig, interessant afwisselend en geschikt voor alleen- en samenspel is.

## 3.3 Zindelijkheidstraining

De meeste kinderen worden zindelijk rond de leeftijd van 2,5 jaar. Geen luier dragen: weer een duidelijke stap naar het-groter-worden. En zo ervaren kinderen het zelf ook dikwijls: ik ben groot, want ik plas op de pot of wc!
Het zindelijk worden van kinderen zien wij als, een met ouders gedeelde, verantwoordelijkheid. Kinderen dienen zindelijk te zijn alvorens zij naar de basisschool gaan (tenzij er een lichamelijke reden is waardoor dit niet kan).

Het plassen /verschonen gebeurt in een kinderdagverblijf vaak in groepsverband. De jongere kinderen zien van 'de oudere kinderen' dat ze op de pot plassen, en worden zo al vroeg gestimuleerd om ook eventjes op de pot te zitten. Vanaf ca. 18 maanden proberen we of het kind dat wil. Vaak wel, sommige kinderen willen pertinent niet. Als kinderen hier heel stellig in zijn, wachten we nog even en proberen het een paar weken later weer opnieuw.
Sommige kinderen moeten gewoon even wennen: ze worden dan afgeleid met een liedje, eventueel houdt een Pedagogisch professional nog even hun handje vast.

Als een kind vertrouwd is met de pot, plast het er soms in, in het begin per ongeluk. Dit wordt natuurlijk uitgebreid geprezen, en het kind mag, als beloning, een sticker uitkiezen. Doet het kind z'n ontlasting in de pot, dan wordt een plas/poepkaart uitgezocht.
Pedagogisch professionals letten erop dat dit goed doorgegeven wordt aan de ouders: ook thuis kan het kind dan gestimuleerd worden. Wanneer er niks in het potje zit, wordt het kind wel positief toegesproken dat het knap geprobeerd is.

De plas of ontlasting in de pot wordt nooit 'vies' genoemd: dit kan bij een kind een gevoel van schaamte opwekken, en op die manier een negatieve lading krijgen.
Heeft het kind vaak een droge luier bij het verschonen, of hebben we de indruk dat het kind z'n plas al op kan houden, is de tijd aangebroken voor de volgende stap. We proberen het kind, in overleg met de ouders, af en toe zonder luier te laten lopen.
In het begin letten we op 'verdachte houdingen' bij het kind, vragen we af en toe nadrukkelijk of het kind moet plassen, en laten we het kind wat vaker op de pot gaan. Na verloop van tijd gaat dit vanzelf over in het gewone ritme of leert het kind zelf aan te geven wanneer het moet plassen.

Wanneer een kind overdag zindelijk is, en de luier is na het middagslaapje ook regelmatig droog, wordt ook geprobeerd om deze luier uit te laten.

Tijdens het zindelijk worden is een ongelukje natuurlijk niet erg; we laten wel merken, zonder het zelfvertrouwen van het kind aan te tasten, dat het eigenlijk toch niet de bedoeling is.
Krijgt het kind een terugval en gebeurt het vaker dat er ongelukjes zijn, dan wordt er weer, na overleg met de ouders, een stapje terug gedaan in de training. Zindelijk worden gaat vaak 'vanzelf': ons uitgangspunt is dat zindelijkheid wordt gestimuleerd maar niet opgedrongen. Basisscholen mogen kinderen weigeren wanneer kinderen niet zindelijk zijn voor zij naar de basisschool overgaan.

Voordelen van zindelijk zijn;

- Zindelijk zijn geeft kinderen een gevoel van onafhankelijkheid en zelfstandigheid, omdat ze niet langer afhankelijk zijn van volwassenen om hen te verschonen.
- Zindelijk zijn bevorderd de persoonlijke hygiëne van kinderen en vermindert het risico op infecties en irritatie.
- Als een kind zindelijk is mag het starten op de basisschool.
- Je hebt (als ouders) geen kosten meer aan luiers.
- Het is minder milieubelastend.

### 3.4 Extra uitdaging 3+

Op elke groep met de leeftijd van kinderen van 3 jaar is er een 3+ speelgoedbak met 3+ met moeilijkere boekjes, puzzels, spelletjes ect. Dit bieden de pedagogisch professionals bewust aan bij alle kinderen vanaf 3 jaar.

# 4. Persoonlijke competenties

Ieder kind is uniek. Uniek in uiterlijke kenmerken, uniek in karakter en uniek in zijn/haar vermogen zich te ontwikkelen. Kinderen ontwikkelen zich, min of meer in dezelfde volgorde en hetzelfde tijdsbestek.

Door de inrichting van de ruimtes en het aanbod van voldoende ontwikkelingsmaterialen, dagen wij elk kind uit zich in zijn eigen tempo te ontwikkelen, zonder daarbij een vergelijking te maken met andere kinderen.
Ons beleid biedt door middel van de methode Piramide Vroeg Voorschoolse Educatie (VVE) aan.

De pedagogische professionals laten de kinderen spelenderwijs kennis maken met allerlei Piramide thema's. Voorbeelden hiervan zijn: Kerstmis, zomer, mensen, kunst, wonen, eten en drinken, welkom. Bij de start van een nieuw thema krijgen ouders via Konnect middels een nieuwsbrief te horen wat er dat thema centraal staat en wat ouders thuis kunnen doen.
De methode Piramide biedt activiteiten aan kinderen in vier verschillende fases. Iedere fase duurt een week en wordt opgebouwd door middel van de oriënterende fase, demonstrerende fase, verbredende fase en de verdiepende fase. Daarbij wordt rekening gehouden met de individuele vaardigheden van kinderen.
Zo verwachten de pedagogische professionals nog niet van hele jonge kinderen dat ze deelnemen aan een gesprekje over het onderwerp "de vakantie", maar oudere kinderen worden door de pedagogische professionals uitgedaagd door middel van vragen te stellen over hun ervaringen en belevenissen. Het kan ook zijn dat de pedagogische professionals tijdens een knutselactiviteit de oudste kinderen uitdagen met het verven met een penseel, terwijl de jongsten dit met vingerverf mogen doen.

Baby's worden, wanneer ze rijp zijn voor een volgende stap in hun ontwikkeling, hierin gestimuleerd. Met een kind dat leert om zich om te rollen, gaat een pedagogische professional op de mat zitten om te oefenen met dit kind en prikkelt hem of haar tot het omrollen. Een baby die leert kruipen kan worden uitgedaagd door een speeltje nét buiten zijn of haar bereik te leggen.

Het opvangen van jonge kinderen in groepsverband heeft vanzelf tot gevolg dat de zelfstandigheid van kinderen bevorderd wordt. Kinderen worden door elkaar gestimuleerd: de jonge kinderen zien wat de oudere kinderen zelf kunnen doen en willen dit óók.

Ook het feit dat de kinderen soms moeten wachten op hun beurt en dat de pedagogische professional, waarschijnlijk anders dan in een thuissituatie, minder snel klaarstaat om alles voor hun te doen, kan tot gevolg hebben dat kinderen sneller dingen oppikken.

De ruimtes bij de kinderopvang en peutergroepen zijn zo ingericht dat de kinderen in veel zelf kunnen doen en pakken, zonder hulp van een pedagogische professional. Hiermee willen wij de kinderen hun zelfstandigheid bevorderen.
Er zijn kleine wc's zodat de grootste kinderen zelfstandig naar de wc kunnen gaan, de kranen zijn laag dus kunnen de kinderen zelf hun handen wassen en ze kunnen zelf speelgoed uit de kasten halen.

De pedagogische professional gaat ervan uit dat kinderen alles wat zij zelf kunnen, ook zelf móeten doen. In kleine stapjes went een kind eraan dat het bijvoorbeeld zélf zijn of haar kleren uitdoet wanneer het naar bed gaat. Het ene kind doet dit vanzelfsprekend en wilt alles zelf doen en het andere kind is hier veel gemakzuchtiger in.

Ondanks dat het kind dat misschien niet altijd leuk vindt, stellen de pedagogische professionals hier toch duidelijk een grens in: een kind van drie kan zichzelf (voor een gedeelte) aan- of uitkleden.

Omdat wij het bij Kindcentrum Rode Schouw het belangrijk vinden dat het kind zoveel mogelijk zelf kan doen, lijkt het soms of we een 'stapje terugzetten' in de ontwikkeling. Zo krijgt een kind bijvoorbeeld wat langer een tuitbeker, omdat het daar zelf uit kan drinken, terwijl het met een gewone beker wel altijd geholpen zou moeten worden. Het leren drinken uit een gewone beker gebeurt dan op een later tijdstip.

Wanneer een kind voor het eerst iets leert of onzeker is over het eigen kunnen, wordt het daarbij bemoedigend toegesproken: “zie je wel, je kan het wel.”
De kinderen worden alleen geholpen wanneer ze hier zelf om vragen: de pedagogische professionals nemen niet automatisch dingen uit handen, maar wachten tot wanneer het kind klaar is met zijn of haar eigen pogingen om bijvoorbeeld zijn of haar jas aan te doen om buiten te gaan spelen. Zij zullen dan aan het kind vragen of zij hulp erbij nodig wensen.

Kinderen mogen, wanneer het mogelijk is, hun eigen keuzes maken. Pedagogische professionals bieden hen daarbij overzichtelijke keuzemogelijkheden aan. En wanneer een kind gekozen heeft, moet het zich dan ook aan deze keuze houden.
Er wordt niet altijd een activiteit aangeboden aan de kinderen; tijdens het vrij spelen verzinnen de kinderen zelf wat ze willen doen, met wie ze willen spelen. Ook is het van belang dat kinderen alleen leren te spelen. Doordat zij alleen leren spelen, leren kinderen zichzelf te vermaken, hun creativiteit uit te breiden, zelf onbewust problemen op te lossen en hun concentratie wordt vergroot.
De oudste kinderen krijgen soms 'de verantwoording' over bepaalde zaken. Zo mogen ze bijvoorbeeld wel krijten, maar moeten er zelf op letten de baby's niet bij het bakje krijt kunnen (uiteraard houdt een pedagogische professional dan een oogje in het zeil).

Wanneer een kind zelf zegt dat het iets niet kan, wordt hier door de pedagogische professionals op ingegaan. Het kind kan het misschien wel of niet, maar iets wat je niet kan, kun je altijd wel leren.
Kinderen die het eng vinden om iets nieuws te leren of kinderen die last hebben van faalangst, worden daarin begeleid. Ook blijven we erop terugkomen dat het niet belangrijk is dat je iets meteen goed doet, maar wel dat je het probeert. Op die manier leren kinderen steeds beter iets zelf te doen.

### 4.1 Cognitieve competenties

Gedurende de tijd die kinderen doorbrengen op het kinderdagverblijf, trachten de Pedagogisch professionals een positieve bijdrage te leveren aan de cognitieve competenties, eenvoudig vertaald: de verstandelijke ontwikkeling, het denken.
Kinderen ontwikkelen zich, spelenderwijs, en aan de hand van de ervaringen die zij gedurende de dag opdoen. Bijvoorbeeld door het volgen van een vaste dagindeling en dagritme kaarten leren kinderen dat ze opgehaald worden na het fruit-eten.
De hierna beschreven competenties leveren tevens een bijdrage aan de cognitieve ontwikkeling.

### 4.2 Sociale competenties

Bij Kinderopvang de Rode Schouw hechten een grote waarde aan het groepsgebeuren.
In een samenleving die steeds meer individualiseert, vinden bij ons juist veel activiteiten dan ook groepsgewijs plaats. Te denken valt hierbij aan de eet- en drinkmomenten, maar ook het buitenspelen, samen naar de bakker of naar de bibliotheek gaan, enz.

Deel uit maken van een groep vinden mensen, dus ook jonge kinderen, fijn. Dit geeft houvast; biedt verbondenheid met de groep en de mogelijkheid om zich te ontwikkelen in de sociale omgang met anderen.

In een kinderdagverblijf wordt een kind, samen met andere kinderen, opgevangen in een groep. Samen wordt er veel ondernomen, meer dan thuis leren ze op deze manier omgaan met andere kinderen, samen delen, spelen, ruzie maken en weer goedmaken ...
Voor kinderen is opvang in een groep vaak erg leuk: altijd vriendjes of vriendinnetjes om mee te spelen, veel activiteiten, altijd leven in de brouwerij...
Langs de andere kant vraagt groepsopvang ook wel wat van de kinderen: het is niet altijd leuk om alle aandacht te moeten delen of om op je beurt te moeten wachten terwijl je nú iets wil vertellen.

Wij vinden het bij Kindcentra Abbo kinderopvang belangrijk dat kinderen leren om respectvol met anderen om te gaan, leren rekening houden met elkaar. Voor kinderen is dit, wanneer ze klein zijn, erg moeilijk: ze kunnen zich nog niet verplaatsen in een ander, alles draait om hen, ze zijn volledig op zichzelf gericht.
De omgang tussen kinderen onderling wordt goed in de gaten gehouden door de pedagogisch professionals: soms is het moeilijk om een grens te trekken tussen een kind dat een ander kind wil helpen, met de beste bedoelingen, of een kind dat 'juf gaat spelen'. En dus de jas uittrekt van een ander kind wanneer die het niet snel genoeg doet of gaat zeggen wat een kind wel en niet mag. Dit gedrag wordt niet geaccepteerd.

Conflicten laten we dan ook zoveel mogelijk door kinderen zelf op lossen, wanneer beide partijen even sterk zijn. Pas wanneer pedagogisch professionals merken dat dit niet lukt grijpen zij in en wordt de zwakste ondersteund in het conflict; het kind wordt gestimuleerd om voor z'n eigen belangen op te komen. En natuurlijk wordt de uitkomst van de ruzie altijd in de gaten gehouden. Daarnaast vinden pedagogisch professionals het ook belangrijk dat een ruzie weer goedgemaakt wordt.
Wanneer er door de kinderen lichamelijk geweld gebruikt wordt, grijpen pedagogisch professionals natuurlijk wél ogenblikkelijk in.
De kinderen kunnen bij in principe, en binnen bepaalde grenzen, hun gang gaan in het spelen. Het uitgangspunt hierbij is dat de kinderen elkaar niet mogen hinderen bij het spelen: dus geen speelgoed afpakken, maar vragen of je mee mag spelen, geen bouwwerken van elkaar kapot maken.
Er wordt een evenwicht gezocht tussen samen en alleen spelen: soms moet het -op dat moment populaire speelgoed- gedeeld worden; soms mag ook eens één kind alleen met alle rails een complete spoorbaan maken.
Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren rekening te houden met elkaar, en met volwassenen. Dit zowel op gebied van emoties (een kind dat verdriet heeft, moet door de anderen wat ontzien worden, als een Pedagogisch professional hoofdpijn heeft, mag de muziek niet hard) maar ook, als er kinderen liggen te slapen doen we heel zachtjes in de gang; als er baby's op het matras liggen, mag er natuurlijk niet op gesprongen worden.
De pedagogisch professionals verwachten van de kinderen dat ze respect opbrengen voor elkaars knuffel (kinderen zijn hier onderling vaak heel attent in: ze brengen elkaars knuffel als die ergens aan het slingeren is), maar ook elkaars ouders. Het is niet prettig wanneer je mama of papa je komt halen, en een ander kind eist meteen hun aandacht op.

Het tonen van respect voor een ander is gedeeltelijk eenvoudig te vertalen in 'omgangsvormen'. Het is van belang dat kinderen, hoe klein ze ook zijn, leren hoe de algemene omgangsvormen zijn tussen mensen, en die ook zelf leren hanteren. Dit gaat natuurlijk voor een groot gedeelte vanzelf: de Pedagogisch professionals (en de oudere kinderen) hebben hierin een voorbeeldfunctie.
Daarnaast wijzen de pedagogisch professionals de kinderen er ook op 'hoe het moet' als de situatie zich voordoet: als een kind nog een boterham wil, zeggen de pedagogisch professionals dat het aardiger is wanneer je vraagt: "mag ik nog een boterham?" in plaats van "ik wil nog een boterham!"
De pedagogisch professionals stimuleren, bijvoorbeeld bij een kringgesprek, dat de kinderen luisteren naar elkaar. Het is niet leuk als je wil vertellen dat je met oma naar de kinderboerderij bent geweest, en de rest zit er doorheen te kletsen. Ook vinden pedagogisch professionals het belangrijk dat kinderen antwoord geven wanneer hen iets gevraagd wordt, ook aan elkaar.

En, zoals eerder al genoemd werd, als een kind duidelijk maakt “nee, ik wil niet kroelen”, of “nee, ik wil niet met je spelen”, moeten andere kinderen dit accepteren. De grenzen die een kind zelf aangeeft (als die redelijk zijn) moeten door anderen gerespecteerd worden

De ontwikkeling van de sociale competenties is een continu proces, waarin een doorgaande lijn is waar te nemen. Zo zien pedagogisch professionals bijvoorbeeld dat een kind van 1,5 jaar alleen maar oog heeft voor ‘die’ auto, en deze wil hebben om mee te spelen. Hij/zij kan nog niet in schatten dat die auto in de hand van een ander kind zit dat op dat moment met dezelfde auto speelt. Dit kind is niet uit op een conflict met dat andere kind, maar is in zijn ontwikkeling nog niet zover om dit op een andere manier op te lossen. Wanneer kinderen drie jaar zijn kunnen ze al meer rekening houden met andere kinderen.

In de sociale ontwikkeling van kinderen is voor onze Pedagogisch professionals een belangrijke rol weggelegd. Zij fungeren als rolmodel en zullen het “goede” voorbeeld geven: een spin trappen we niet dood, maar pakken we op en zetten we buiten; opruimen doen we samen; tijdens het eten en drinken, luisteren we naar anderen die iets te vertellen hebben en wachten we op onze beurt; enz. Ook sluiten zij aan bij spontane rollenspelen om zo het spel en de onderlinge interactie te verrijken.

### 4.3 Morele competenties (waarden en normen)

In een kinderdagverblijf heersen, misschien nog meer dan in een thuissituatie, duidelijke grenzen en regels. Kinderen leren heel snel wat wel en niet mag, wat in sommige situaties wel en dan weer niet getolereerd wordt.

Eigen aan kinderen is dat ze grenzen verkennen: tot hoever kan ik gaan; welke reactie krijg ik als ik dit doe; hoelang duurt het voor de pedagogisch professional boos wordt?
Kinderen zijn hier heel verschillend in: het ene kind heeft veel bravoure, probeert veel uit; een ander kind houdt zich Oost-Indisch doof en is 'heel verbaasd' wanneer het 'tot de orde wordt geroepen'; en nog een ander kind probeert niet zoveel uit en is eigenlijk een beetje bang om een berisping te krijgen.

Pedagogisch professionals beschouwen het corrigeren van een kind als een tweede stap: wanneer een kind iets doet wat niet kan, wordt eerst duidelijk gemaakt dát het iets doet wat niet mag; er wordt ook uitgelegd waarom het niet geaccepteerd wordt, en vragen we of het kind daarmee ophoudt. Vaak worden de kinderen op deze manier 'gestuurd' in hun doen en laten, zonder dat er gevolgen zijn. Soms is dat wel nodig, en reageert de Pedagogisch professional naar het kind met stemverheffing. Dat maakt dikwijls al grote indruk. Als een kind nog niet wil luisteren, wordt het even apart gezet van de andere kinderen. Opnieuw wordt er gepraat met het kind waarom het gecorrigeerd wordt, en waarom het even apart moet van de groep.

Heel af en toe gaat een kind zover dat het niet meer uitgelegd wordt: op één of andere manier lukt het dan niet om tot het kind door te dringen of krijgt een kind een driftbui. Het kind wordt dan even apart gezet.
Wel komt de pedagogisch professional er achteraf altijd weer op terug dat het even fout ging, en wordt het weer goedgemaakt. Natuurlijk worden zulke voorvallen altijd bij de mondelinge overdracht of in het digitale schriftje gemeld.

Het corrigeren van de kinderen is soms ook verschillend: het ene kind heeft een andere aanpak nodig dan het andere. Sommige kinderen zijn al van slag wanneer een pedagogisch professional boos praat en boos kijkt, een ander kind is daar veel onverschilliger in en bereik je pas wanneer je het echt apart van de groep zet.
Misschien ten overvloede, maar ter volledigheid: bij Abbo Kindcentra worden er in geen enkel geval 'lijfstraffen' gegeven. Wij vinden dat een tik op de billen in een kinderdagverblijf beslist niet kan.

Naast het corrigeren vinden wij het belangrijk om de kinderen regelmatig te belonen. Dit gebeurt soms door een kind wat te geven (een stickertje of een kaartje wanneer een kind aan het zindelijk worden is, een koekje wanneer het kind z'n beker leeggedronken heeft of, wanneer een kind goed heeft gegeten, krijgt het soms een plakje worst of een cracker)
De pedagogisch professionals zorgen ervoor dat de kinderen regelmatig een complimentje krijgen, wanneer ze een moeilijke puzzel maken, echt hun best doen om een mooie tekening te maken of goed helpen met opruimen.

Waarden en normen zijn ideeën en opvattingen die beschrijven hoe belangrijk mensen iets vinden. Ze hangen meestal samen met bepaalde gedragingen of gebeurtenissen, waar mensen waarde aan hechten. Normen zijn in principe de vertaling van waarden in gedragsregels die impliceren waarop mensen zich tot elkaar behoren te gedragen: leren wat wel en niet mag, in onderlinge interactie tussen kinderen, spelenderwijs leren hoe je op een respectvolle manier met elkaar om gaat.

De overdracht van waarden en normen kan plaats vinden langs verschillende lijnen:

1) In de relatie tussen Pedagogisch professional en kind (een respectvolle omgang met elkaar, acceptatie van ieder individualiteit)
2) Zorg binnen de groep (respect voor materiaal, dus geen speelgoed kapot maken, aardig zijn voor elkaar, positieve stimulans en uitleg over eigen gedrag)
3) Tijdens activiteiten (tafeldekken, ritme en regelmaat in dagindeling, rituelen zoals liedjes voor het eten).

## 4.4 Motorische en zintuiglijke competenties

Bij de motorische ontwikkeling wordt onderscheid gemaakt in de grove en fijne motoriek.
Bij de grove motoriek valt te denken aan het leren omrollen, komen tot zitten, lopen, rennen, klimmen; terwijl het bij de fijne motoriek juist om de “fijne” bewegingen gaat, zoals het vasthouden van een potlood, maar ook het oppakken van gekleurde papiersnippers met duim en wijsvinger.
De grove en fijne motorische ontwikkeling loopt door elkaar heen.

Met de VVE methode Piramide worden kinderen gestimuleerd in de ontwikkeling van ***motorische competenties***….

- Zo nu en dan maken de pedagogisch professionals een 'gymcircuit': er wordt van de tafels, stoelen, matras en kussens een heel 'circuit' gemaakt waar de kinderen kunnen springen, onder de tafel doorkruipen, rollen ... / soms maken de Pedagogisch professionals hierbij gebruik van de materialen van de bso of (als dat aanwezig is) het speellokaal.
- Soms spelen de Pedagogisch professionals bewegingsspellen met de kinderen: Op de tenen lopen, springen, hard met je voeten stampen, heel hard rennen, hoog in de lucht reiken, heel zachtjes lopen zodat niemand je kan horen ..., maar ook spelletjes als “Schipper mag ik over varen”
- Ook de fijne motoriek wordt gestimuleerd: Knippen, prikken, kleuren, verven e.d. staan regelmatig op het programma. Ook de jonge kinderen krijgen een potlood om te gaan 'tekenen' wanneer de oudsten gaan kleuren.

De ***zintuigelijke competenties*** worden onder andere gestimuleerd door:

- Proeven van verschillende etenswaren en deze smaak benoemen
- Ruiken van producten zoals een net gewassen kleding, bloemen of voedingsmiddelen
- Ook worden zintuigen geprikkeld door sensomotorisch spel. Het spelen met zand, gekleurde rijst of scheerschuim prikkelt de tastzin. Bij het sensomotorisch spel worden de zintuigen én de motoriek ingezet.

**Risicovol spel**

Risicovol spelen is van grote waarde voor de ontwikkeling van kinderen. Risicovol spel bevat onzekerheid en onvoorspelbaarheid. Een uitdagende omgeving waar kinderen zelf oplossingen kunnen bedenken is een heel belangrijk aandeel in de ontwikkeling van de hersenen van een kind.

Risicovol spelen bevat eigenlijk 6 categorieën:

1. Grote hoogte
2. Snelheid
3. Gevaarlijke gereedschappen
4. Alleen op ontdekking (dus uit het zicht van de volwassenen)
5. Gevaarlijke elementen (rotsblokken)
6. Stoeien en ravotten

In onze kdv-groepen is er tot op zekere hoogte ruimte en aandacht voor risicovol spelen. Iedere locatie heeft een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, waarin de risico’s en veiligheidsaspecten zijn opgenomen. Onze Pedagogisch professionals bespreken dit periodiek tijdens hun teamoverleggen om deze risico’s en veiligheidsaspecten te evalueren. Zie ook hoofdstuk 11.

## 4.5 Communicatieve competenties

Hieraan wordt gedurende de dag aandacht besteed. Praten met elkaar is immers de meest voor de hand liggende vorm van communiceren.
Pedagogische professionals besteden veel tijd en aandacht aan zingen, versjes, interactief voorlezen.
Tijdens het drinken ontstaan met de kinderen vaak gesprekken: een kind vertelt bijvoorbeeld wat het gisteren heeft beleefd. Bij deze gesprekken worden alle kinderen zoveel mogelijk betrokken. De kinderen leren luisteren naar elkaar maar ook wordt de spreekvaardigheid geoefend.
Bij het zingen verzinnen de kinderen vaak zélf liedjes. Dit vinden pedagogische professionals altijd erg creatief en dit wordt ook gestimuleerd. Sommige kinderen verzinnen prachtige teksten met hele verhalen erin verwerkt.
Pedagogische professionals benoemen zoveel mogelijk naar de kinderen wat er gaat gebeuren of wat er nu gebeurd.

Pedagogische professionals praten ABN tegen de kinderen. Het kan zijn dat de pedagogische professionals haar stem automatisch de hoogte in gaat wanneer je het tegen een jong kind praat, maar we gebruiken hierbij geen baby-taal en of verkleinwoorden. Pedagogische professionals gebruiken korte zinnen en noemen eerst de naam van het kind, zodat duidelijk is tegen wie de pedagogische professionals praten.

Wanneer kinderen woorden fout uitspreken, een verkeerde zinsbouw maken of 'anders' vervoegen worden ze bewust niet verbeterd. Wel blijven pedagogische professionals het zelf consequent op de juiste manier voordoen en juist uitspreken. Wanneer kinderen leren praten stimuleren pedagogische professionals hen om dingen te benoemen in plaats van alleen aan te wijzen.

## 4.6 Creatieve en beeldende competenties

Doordat wij bij onze kinderopvang werken met de Piramidemethode worden er activiteiten, rondom een bepaald thema, voor de kinderen voorbereid, op basis van de ontwikkel behoefte van de kinderen. Er worden activiteiten op creatief gebied aangeboden (plakken, tekenen, verven ...) maar ook bewegingsspelletjes, fantasiespel, er zijn liedjes en boekjes die bij dat thema aansluiten.
Op deze manier is er vanzelf veel afwisseling in de dagelijkse dingen; bijv. bij het thema 'mensen' wordt er een foto gevraagd van het gezin van een kind en wordt daarover gesproken of wordt er een geurdoosje gemaakt met de (parfum)geur van bv mama, bij het thema 'herfst' wordt er een herfsttafel gemaakt om in de sfeer te komen en mogen de kinderen dansen in en tussen de bladeren, en bij het thema 'wonen' wordt er een huis gemaakt van karton waar de kinderen in kunnen spelen.

Een thema wordt in drie tot vier weken tijd helemaal opgebouwd. Zo wordt een voorleesboek niet in één dag uitgelezen, maar worden in de eerste week (fase) met de kinderen de plaatjes in het boek bekeken waarbij de kinderen gestimuleerd worden te benoemen wat zij zien. In de tweede week/fase wordt het boek door de PM-er voorgelezen m.b.v. materialen; in de derde week/fase mogen de kinderen het verhaal naspelen en zijn er attributen en in de vierde week worden er vragen aan de kinderen gesteld ‘hoe komt het dat?, ‘wat zou er gebeuren als….? enz. Pedagogisch professionals letten erop dat de kinderen niet alleen 'voorbewerkte' werkjes doen, maar dat ze ook vrij kunnen tekenen en schilderen, kleien en kleuren. Heerlijk kliederen met verf, uitproberen wat er gebeurt als je kleuren door elkaar doet, voor de kleintjes gewoon lekker krassen met vetkrijt ... Het gaat hierbij om het proces en niet om een voor volwassenen “mooi” kunstwerkje.

Het overgrote gedeelte van het speelgoed staat bij ons voor het grijpen; kinderen kunnen om zich heen kijken en kiezen wat op dat moment hun interesse heeft. Soms wordt speelgoed (bijv. puzzels en blokken) een tijdje weggeborgen, zodat het na een paar maanden weer 'nieuw' is.
Nieuw speelgoed wordt vaak geïntroduceerd bij de kinderen: "kijk eens wat we voor nieuws hebben. Wat is het, wat kan je er allemaal mee doen ..." Natuurlijk gaan de Pedagogisch professionals dan uitgebreid meespelen. Soms kiezen Pedagogisch professionals er ook bewust voor om nieuw speelgoed niet te introduceren, zodat het reacties bij de kinderen oproept en deze daarna besproken kunnen worden.

Pedagogisch professionals kiezen bewust voor het 'betere' speelgoed, dat ruimte biedt aan de fantasie van kinderen. Dus: kisten met Duplo, grote blokken waar alles mee gebouwd kan worden, een verkleedkist met oude kleren, lappen en doeken, een poppenhoek met een keukentje...

Speelgoed bieden pedagogisch professionals aan naargelang de ontwikkeling van het kind: dit ook vanuit het oogpunt dat er bij het kinderdagverblijf voor de oudste kinderen 'nieuwe' dingen blijven. Hiermee willen we voorkomen dat voor de kinderen alles al bekend is en zich gaan vervelen voordat ze 4 jaar worden.

Kinderen die steeds hetzelfde speelgoed/spel kiezen, worden gestimuleerd om ook eens iets anders te gaan doen. Aan een kind dat altijd in de poppenhoek te vinden is, vraagt een Pedagogisch professional of het samen met haar een hoge toren wil bouwen. Op die manier proberen we te voorkomen dat kinderen 'blijven steken' in de vertrouwde, bekende activiteiten, en ontdekken ze dat naast het spelen in de zandbak, fietsen ook erg leuk is.
Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in zgn. jongens- en meisjesspeelgoed.

Pedagogisch professionals bieden de kinderen niet alleen 'echt speelgoed' aan, maar ook, naargelang de inspiratie van het moment, kosteloos materiaal.
Een grote koelkastdoos wordt een auto, een paar dozen bij elkaar een gek gebouwd huis, met oude tijdschriften kan heerlijk geknipt en gescheurd worden. Lege verpakkingen in de huishoek of het winkeltje.
Wanneer kinderen aan het fantaseren zijn bij het spelen gaan we hierin mee, of de Pedagogisch professional geeft zelf de aanzet. Een rij stoelen is een trein, en kijk nou toch wie er in de trein stapt: een hele dikke olifant! Of de kinderen worden even op weg geholpen: als ze aan het fantaseren zijn dat ze varen, zoeken we samen even waar we een boot van kunnen maken. Een bezem met een handdoek als zeil kan daar prima dienst voor doen!

## 4.7 Begeleiding en Zorg/ doelgroepkinderen VE

Twee keer per jaar wordt de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen tijdens het teamoverleg besproken. Hiervoor observeren de mentoren “hun” kinderen met behulp van de observatiemethode LOOQIN. Er wordt gelet op de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, taalontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling en de zelfredzaamheid. Deze observatiegegevens worden 2 maal per jaar door de mentor met ouders tijdens een groei-gesprek besproken over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Kinderen tussen 2,5 en 4 jaar die vanuit het consultatiebureau een VE-verklaring krijgen komen in aanmerkingen voor een peuterplaats VE. VE staat voor Voorschoolse Educatie. Bij Kinderopvang de Rode Schouw wordt er Voorschoolse Educatie aangeboden (VE) Deze VE verklaring wordt bij het 4e jaar overgedragen door onze kinderopvang aan de Abbo basisschool. Hierdoor wordt een doorgaande ontwikkel/leerlijn gewaarborgd.
Deze zogenoemde doelgroep peuters kunnen vanaf 2,5-jarige leeftijd tot het moment waarop zij naar de basisschool uitstromen, 960 uur VE aangeboden krijgen. Op basis van individueel maatwerk is het soms mogelijkheid om doelgroep peuters vanaf 2 jaar te laten instromen.
Hoe deze VE-uren worden verdeeld over anderhalf jaar kunt u op onze website lezen in het document VE URENNORM .

Als er het vermoeden is dat een kind zich anders ontwikkelt dan normaal verwacht kan worden, of wanneer ouders vragen in die richting stellen, wordt ons Zorgprotocol gevolgd. U kunt dit vinden op onze website. Wanneer pedagogisch professionals zelf het gevoel hebben dat er iets niet klopt, wordt dit altijd kenbaar gemaakt aan de ouders, en spreken pedagogisch professionals hun zorg uit. Ook kunnen de pedagogisch professionals behulpzaam zijn met het geven van tips of ouders verwijzen naar de deskundige instanties.

In aansluiting bij de “Wet Passend Onderwijs” zijn ook bij Kinderopvang de Rode Schouw kinderen die zich anders ontwikkelen, of kinderen met een handicap welkom bij onze peutergroep. Hierbij wordt wel de voorwaarde gesteld dat de zorg voor het kind te combineren is met groepsopvang (het mag niet ten koste gaan van de andere kinderen) én mits dat de opvang bij een 'gewone' peutergroep goed is voor het kind in kwestie. Dit wordt dan ook per aanmelding bekeken en afspraken met ouders hierover worden schriftelijk in een aanvullende plaatsingsovereenkomst vastgelegd.

# 5 Extra activiteiten

Door het jaar heen worden er naast de piramide thema's ook nog extra activiteiten georganiseerd. Soms voor alle kinderen, soms voor de kinderen vanaf 1 jaar, soms voor kinderen zonder en soms samen met hun ouders.
Dit zijn o.a. een sinterklaasfeest, kerstviering, zomerfeest, juffenverjaardagen en een opa & oma week. Hiervoor worden door de pedagogisch professionals via Konnect steeds aparte uitnodigingen verstuurd.

# 6 Extra dagdelen/ ruilen van dagdelen

Abbo Kindcentra Kinderopvang biedt voor het kinderdagverblijf als **extra service** de mogelijkheid om opvang af te nemen voor uw kind buiten de vaste dagen. Wanneer u incidenteel opvang nodig heeft op een andere dag, dan kunt u dit schriftelijk aanvragen. Dit doet u via Konnect. Ook annulering van (extra gevraagde) dagdelen doet u via Konnect. In ons huishoudelijk reglement kunt u meer informatie vinden.

# 7 Doorgaande lijn naar basisonderwijs

Passend bij de doorgaande lijn en de voorbereiding op het basisonderwijs, vindt er een warme overdracht plaats bij de overgang van de bestaande groep naar de kleutergroep. De peuteroverdracht wordt, ongeveer 2 maanden voor de peuter 4 jaar wordt, door de mentor besproken met de ouders en zij tekenen daarbij de toestemming dat dit wordt overgedragen aan de basisschool. Daarna vindt er een warme overdracht plaats tussen de mentor en de kleuterleerkracht. Op die manier kan de kleuterleerkracht naadloos aansluiten op datgene wat de peuter bij de opvang heeft geleerd. Indien van toepassing doet de mentor van uw zoon/dochter ook een overdracht bij de bso aan de nieuwe mentor van uw kind.

# 8 Het verlaten van de eigen stamgroep

### 8.1 Vaste stamgroep

Op onze kindcentra worden kinderen in een vaste stamgroep geplaatst. De stamgroep is een ruimte die leeftijdsgericht is ingericht als speel- en leefruimte. Op dit kindcentrum zijn groepen ingericht voor 0-2 jaar, 2-4 jaar en 4-12 jaar. Zoals eerder beschreven bieden wij ook regelmatig groepsoverstijgende activiteiten aan. Een kind/groepje kinderen (al dan niet uit verschillende groepen) gaat dan gedurende een bepaalde periode van de dag in een andere (groeps)ruimte spelen, specifiek voor dit groepje worden er extra activiteiten aangeboden.

Ook is er de mogelijkheid dat de kinderen vanaf 2 jaar, één of meer dagdelen in de week mee gaan spelen in de peutergroep Mik. Ouders mogen zelf aangeven of zij dit wel of niet willen voor hun peuter. Daarvoor ondertekenen zij wel of niet een toestemmingsformulier (K.H. 9.6.203) dat voor 1 schooljaar geldig is.

Wanneer er een activiteit buiten de eigen groep of de tuin gedaan wordt, gaat altijd de vaste PP mee en wordt het Protocol uitstapjes en vervoer van kinderen 9.6.74 gevolgd.

### 8.2 Incidenteel gecombineerde groep

Soms kan er een gecombineerde groep gevormd worden van 2 of zelf alle 3 de leeftijdsgroepen. Dit kan voorkomen bijv. tijdens haal- en brengtijden en of tijdens pauzes van de medewerkers. Dit wordt uitgelegd aan ouders tijdens het intakegesprek. Bij Mik is het in de ochtend meestal de leeftijd groep 0-2 jaar en in de middag 2-4 jaar.

Wanneer er groepen worden samengevoegd op studiedagen of tijdens schoolvakanties (wanneer er heel weinig kinderen aanwezig zijn) wordt dit vooraf aan de ouders bekend gemaakt via de ouderapp. Tevens wordt dan meegedeeld welke medewerkers er die dag zullen werken.

Voorwaarde is dat de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) hiertoe de mogelijkheid biedt. De www.1ratio.nl rekentool is hierbij leidend.

De gecombineerde groep zal meestal gebruik maken van de groepsruimte van de groep Mik. Als hierin een andere keuze gemaakt wordt, heeft dit te maken met de aanwezige kinderen van dat moment.

Tijdens een gecombineerde groep houden we rekening met de leeftijden van de kinderen en het activiteitenaanbod. Eén pedagogisch professional richt zich op de jonge kinderen en één PP op de bso kinderen. We zorgen altijd voor voldoende uitdagende activiteiten en voor duidelijkheid in de dagindeling.
In de gecombineerde groep houden wij het dagritme van het kinderdagverblijf aan. Dit is hetzelfde ritme als de kinderen van de buitenschoolse opvang gewend zijn in de vakantie. Doordat wij een klein kindcentrum zijn, zijn alle pedagogisch medewerkers bekende en vertrouwde personen voor de kinderen en ouders.

### 8.3 Incidenteel gecombineerde locaties

Wanneer groepen van 2 verschillende locaties worden samengevoegd (tijdens vakantieperioden of door een langdurige calamiteit) worden ouders hiervan ook schriftelijk op de hoogte gesteld via de ouderapp.

### 8.4 Borging emotionele veiligheid bij gecombineerde opvangdagen

Wij dragen er zorg voor dat de emotionele veiligheid tijdens deze momenten gewaarborgd wordt, door:

- dat de pedagogisch professional bekend is op de locatie en een bekend gezicht is voor alle leeftijden;
- dat de vaste pedagogisch professional van de stamgroep, zorgdraagt voor een goede en duidelijk overdracht naar de collega's;
- de ouders op de hoogte te houden van de routines en procedures tijdens breng- en haalmomenten. Hierdoor begrijpen zij hoe de dag is georganiseerd en kunnen zij hun kinderen hierop voorbereiden.
- alert te zijn op tekenen van stress of ongemak bij kinderen. Onze PP's reageren empathisch en zorgen ervoor dat kinderen zich gehoord en begrepen voelen. Zij geven kinderen de ruimte om hun gevoelens te uiten.

# 9 Vier ogen principe

Binnen Kinderopvang de Rode Schouw zorgen wij ervoor dat het vier ogen principe conform de wetgeving geregeld is. Dat houdt in dat het gebouw op verschillende locaties altijd door minimaal twee pedagogisch professionals geopend en afgesloten wordt. Als dit niet het geval is wordt er alleen geopend en vervolgens geskypet/videobellen via facetime of teams met een andere groep. Gedurende de dag zorgen wij ervoor dat er tussen 08.45 en 17.00 uur. meerdere pedagogisch professionals aanwezig zijn in het gebouw of in de groepen. De pedagogisch professionals in deze zin zijn de pedagogisch professionals van een andere groep, directeur kinderopvang, beleidsmedewerkers, schooldirecteur, stagiaires of leerkrachten.
Pedagogisch professionals op kinderdagverblijf groepen werken 9 uur per dag met een half uur pauze. De Pedagogisch professionals gaan tussen 12.30-13.00 of 13.00-13.30 uur of (13.30-14.00 uur wanneer er drie Pedagogisch professionals zijn) met pauze.
De precieze uitwerking is met instemming van de oudercommissie vastgelegd in het Protocol 4-ogen-principe. K.H. 9.5.53. Ouders kunnen dit inzien bij de pedagogisch professionals en op de website. Jaarlijks wordt met de oudercommissie besproken/geëvalueerd hoe dit verloopt. Ouders kunnen dit terug lezen in de notulen van de oudercommissie vergadering.

# 10 Inzet personeel en (het afwijken van) de BKR-regeling:

## 10.1 Roostertijden

Pedagogisch professionals op KDV-groepen werken 9 of 9,5 uur per dag (07.30-17.00/17.30 uur, 07.00-17.00 u., 08.15/08.45-18.15 uur en hebben een half uur pauze. Die pauzes vinden plaats van tussen 12.30 en 14.00 u.
Als er halve dagen gewerkt wordt dan zijn de tijden van 06.30/07.00/07.30 u. tot 12.30/13.00/13.30 u. of 08.15/08.45 u. tot 13.00/13.15/13.30 u. en van 12.15/12.45/13.00/13.15 u. tot 17.00/17.30/18.15 u.

## 10.2 Groepsgrootte

Voor het benodigde aantal pedagogisch professionals per dagdeel hanteren wij de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) en de max. groepsgrootte van de stamgroepen conform de Landelijke Beleidsregels.
In de groep kdv Mik is plaatst voor 16 kinderen van 0 – 4 jaar per dagdeel.
In de groep po Mik is iedere ochtend (tijdens de schoolweken) plaats voor 16 kinderen van 2-4 jaar.

## 10.3 Afwijken van de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio)

Het is toegestaan dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de BKR nodig zijn. Dit kan voorkomen bij aanvang en sluiting en tijdens de pauzes. Dit is voor 08.45 u., tussen 12.30-14.00 u. en na 17.00 u.
We zetten dan minimaal de helft van het aantal pedagogisch professionals in die volgens de BKR verplicht is en we ronden altijd af naar boven. (Bijv. wanneer er 3 pedagogisch professionals nodig zijn en je deelt dit door de helft zou je 1,5 pedagogisch professional in moeten zetten. Dat is natuurlijk niet mogelijk, dus dan worden er 2 pedagogisch professionals ingezet.)
Deze momenten zijn vanuit onze pedagogisch overweging het meest geschikt omdat de kinderen aan het begin en het einde van de dag niet allemaal tegelijk binnenkomen of weggaan en tussen de middag er vaak een aantal kinderen liggen te slapen. Hierdoor kan de aanwezige pedagogisch professional toch voldoende aandacht hebben voor de aanwezige/wakkere kinderen.

De directeur kinderopvang kan actuele roosters (met de duur van de pauze) en presentielijsten (met aankomst en vertrektijden) overleggen aan de GGD tbv het inspectiebezoek.

## 10.4 Extra dagdelen

Ouders worden middels dit pedagogisch beleidsplan geïnformeerd over de inzet van de beroepskrachten en de afwijkende tijden. Voor informatie over bv extra dagdelen afnemen en overige informatie over Kinderopvang de Rode Schouw etc. verwijzen wij u door naar ons huishoudelijk reglement (K.H.9.6.73) welke u heeft ontvangen bij het contract.

## 10.5 Vervanging

Wanneer onze pedagogisch professionals ziek zijn, vakantie hebben of een vrije dag, dan worden zij vervangen door gediplomeerde invalkrachten. (Zie hiervoor ook hfst 1.1)
Bij een lage bezetting kunnen de groepen worden samengevoegd. Er wordt uiteraard gekeken of dit volgens de BKR (Beroepskracht-Kind-Ratio) mogelijk is en er wordt gekeken hoeveel pedagogisch professionals dan ingezet moeten worden.

## 10.6 Achterwachtregeling

Het kan voorkomen dat een pedagogisch professional, gedurende een dagdeel, alleen op de groep staat (wanneer er weinig kinderen ingepland zijn). Er is dan altijd een achterwacht geregeld. Dit wordt in het groepslogboek aangegeven. De achterwacht kan worden verzorgd door de locatie hoofd, beleidsmedewerkers, schooldirecteur of de pedagogisch professionals van de andere groepen. Voor de locaties in de scholen, kunnen tijdens de schooltijden ook de leerkrachten achterwacht zijn. Als het rooster al is gemaakt en er doet zich een wijziging voor, dan regelt de pedagogisch professional zelf nog wie de achterwacht is. De achterwacht dient binnen een kwartier op de locatie te kunnen zijn. Voor Kindcentrum de Rode Schouw is de Kindcentrum Dorpsstraat de achterwacht.

# 11 Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid

In het kader van de Wet IKK moeten kinderopvangorganisaties per 1 januari 2018 een beleidsplan veiligheid en gezondheid vaststellen. We vinden het belangrijk dat pedagogisch professionals zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Wanneer het beleidsplan voor veiligheid en gezondheid wordt opgesteld of bijgesteld, spelen zij dan ook allen een actieve rol hierin.

In het beleidsplan staat omschreven welke risico's er zijn en welke maatregelen daartegen worden getroffen. Daarnaast moet worden beschreven hoe kinderen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's.
Alle ouders worden geïnformeerd van het bestaan van het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid tijdens het intakegesprek en kunnen deze zelf lezen op de informatiepagina in de ouderapp.

Ieder teamoverleg bespreekt de directeur kinderopvang een onderdeel van het beleidsplan veiligheid en gezondheid met de pedagogisch professionals. Aan de hand van de uitkomsten wordt er indien nodig een actieplan gemaakt. Tijdens het teamoverleg is het beleidsplan veiligheid en gezondheid een vast agendapunt om het beleid actueel te houden.
Eenmaal per jaar wordt het plan aan de oudercommissie voorgelegd. Zij kunnen opmerkingen/aanvullingen bespreken met de directeur kinderopvang van de locatie. De opmerkingen worden dan door de directeur kinderopvang meegenomen in het eerstvolgende teamoverleg.

# 12 Deskundigheid(sbevordering)

### 12.1 EHBO

Jaarlijks wordt er een plan opgesteld ter bevordering van de deskundigheid van de Pedagogisch professionals van Kinderopvang de Rode Schouw. Kinder-EHBO is een van de verplichte cursussen. Elke vaste Pedagogisch professional en invalkracht beschikken over kinder-EHBO of over een BHV-diploma waarbij kinder-EHBO is verwerkt, en volgen jaarlijks bijscholing om hun kennis up to date te houden en gecertificeerd te blijven.

### 12.2 Taalniveau 3F

Bij kinderopvang de Rode Schouw beschikken alle Pedagogisch professionals over een voldoende taalniveau waaronder specifiek spreekvaardigheid, luistervaardigheid en leesvaardigheid op niveau 3F.

# 13 Inzet overige volwassen

**Beroepskrachten in opleiding**
Het takenpakket van Beroepskrachten in opleiding en stagiaires staat beschreven in ons protocol stage beleid BOL en BBL K.H. 9.5.13.

# 14 Vrijwilligers

Op dit kindcentrum werken wij niet met vrijwilligers.